

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čekovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
2000 din, pol strani 1000 din, četrt
strani 500 din, osminka strani 250 din
in ena šestnajstinka strani 125 din
Mali oglas: posamezna beseda 1 din

Vojna v dveh delih sveta Nemci bodo vpadli na Angleško

Važna napoved južnoafriškega ministrskega predsednika

Inozemski listi poročajo:

Južnoafriški ministrski predsednik general Smuts je imel po radiu važen nagovor na prebivalstvo južnoafriških angleških dominijonov. Dejal je med drugim, da so dogodki druge polovice preteklega leta pokazali, da svetovno javno mnenje ne smatra več nemške zmage kot sigurne in celo ne kot verjetne. Zaradi tega je treba pričakovati, da se bo stališče nevtralnih držav napram Nemčiji utrdilo. Dalje je dejal Smuts, da se je Nemčiji izbira v vojnih sredstvih zaradi neuspeha napada na Anglijo in zaradi neuspehov Italije v Afriki in Albaniji zelo skrčilo. Zaradi tega bo Nemčija morala poskusiti, da na vsak način vojno odloči v Angliji sami. Vpad v Anglijo mora torej ostati še vedno glavni načrt Hitlerja. Smuts smatra, da je morda Hitler za enkrat odložil napad samo zato, ker je mislil, da bo z letalskimi napadi lahko strl angleško industrijo ali izpodkopal moralo angleškega naroda. Morda je bil odložen napad tudi zato, ker računa Nemčija na

uspeh podmorniške vojne ali pa se zanaša na pomoč Japonske, ki naj bi na Daljnem vzhodu vezala sile Amerike. Smuts pa dvomi, da bi kateri koli izmed teh nemških načrtov uspel.

Nemčija s poskusom vpada v Anglijo po Smutsovem mnenju ne bo mogla odlašati preko leta 1941. Čim dalje bi šlo tako odlašanje, tem bolj bi bilo nevarno, ker bi pretajala Anglija vedno močnejša. Zato misli Smuts, da bo vsekakor Nemčija še letos napadla Anglijo, in sicer najbrž že kmalu po novem letu. Če se bo Hitler odločil za vpad, bo po Smutsovem mnenju spravljen v napad ves svoj ogromni vojni stroj. To bo brezdvomno velika preizkušnja za Anglijo in za ves angleški imperij.

Leto 1941 bo eno najbolj usodnih let za novi in stari svet, je nadaljeval Smuts. Zato pa bodo tudi ameriške Zedinjene države, kakor koli globoko žele, da bi ostale izven vojne, morale vendarle vstopiti v vojno, če nočejo, da svoboda na svetu propade. Smuts je izrazil prepričanje, da bo Anglija zmagala v vojni, dejal pa je, da bo v to svrhu potreben še poseg Zedinjenih držav v vojno.

Obramba in napadi v Albaniji

Nova italijanska obrambna črta

Umikanje Italijanov na celotni črti albanske fronte je počasno in obramba nekaterih postojank je zelo trdovratna. Italijanski odpor razlagajo vojaški strokovnjaki z gradnjo nove obrambne črte, katero gradijo Italijani. Nova italijanska utrjena linija v Albaniji pričena severi od Valone, teče nato do točke vzhodno od mesta Elbasan in gre potem dalje proti jugoslovanski meji.

Srditi obrambni boji na severnem in osrednjem frontnem odseku

Na severnem frontnem odseku ob Ohridskem jezeru so v teku zelo hudi boji. Grki zbirajo močne sile za končno zavzetje vasi Lin, ki je zelo velike vojaške važnosti, ker leži ob glavni cesti proti Elbasanu. Grške prednje straže so prodrle v Lin pred božičnimi prazniki, pa so se zopet umaknile. Položaj Lina je tak, da leži med obema frontama.

Drugi grški ofenzivni sunki na severu gredo proti italijanskim postojankam v gorovju zapadno od Ohridskega jezera. Tu so Grki nekoliko napredovali, čeprav zavzemajo Italijani močne postojanke nad dolino, po kateri teče reka škumba. Najbrž pa Italijani teh postojank ne bodo krčevito branili, ker odvažajo z njih vojni material proti Elbasanu.

Na osrednjem bojišču pri Klisuri in Tepeleliju napredujejo Grki po dolini rek Drynos in Vojuša. V dolini reke Drynos je bil zajet pred dnevi italijanski bataljon s poveljnikom in vsem štabom.

Napredovanje Grkov ob obali

Ob morski obali so napredovali Grki severno od Himare in so zasedli važne postojanke. Na ta frontni del pošiljajo Italijani svoje letalstvo, ki napada Grke iz višine 3000 metrov, da se izogne močnemu ognju grškega protiletalskega topništva. Zaradi višine italijanska letala ne morejo dobro meriti pri napadih na prodirajočo grško vojsko.

Prodorni sunki in padec Bardije v Afriki

Prodor izvidnih edinic do Tobruka mimo oblegane Bardije

Vreme po afriških bojiščih je precej ugodno, ker je temperatura znatno narastla. Edina ovira pri prodiranju so pogosti peščeni viharji, ki precej otežkočajo vidnost.

Ugodnejše vremenske prilike so izbrabile zadnje dni angleške oklopne izvidnice, ki so prodrle do točke, ki je samo nekaj milj (angleška milja je 1609,3 m) oddaljena od libijskega obmorskega mesta Tobruk, in sicer na južni

strani mesta. Pri tem sunku so prodrli Angleži z motoriziranimi izvidniškimi edinicami nad 70 km v italijansko Libijo. Mimogrede so zasedle te edinice neko letališče južno od Tobruka, ki je bilo od Italijanov že izpraznjeno. Presenečeni italijanski vojaški oddelki v puščavi so se umaknili, ko so tako nepričakovano zagledali angleške tanke. Angleške oklopne kolone so ostale po tem prodoru en dan pred Tobrukom ter so opazovale italijanska utrjevalna dela okoli mesta. Na drugi cesti, ki vodi

proti Tobruku od Bardije ob obali, pa patrolirajo angleške oklopne izvidnice od Božiča dalje.

Padec Bardije

Opisana prodora do Tobruka sta uspela Angležem mimo obkoljene italijanske trdnjave Bardija, s katero so imeli angleški oblegovalci težkoče, ker je bila močno utrjena. Bardija je bila obdana od 40 majhnih trdnjav, od teh je imela vsaka majhno ali večjo posadko in je bila zavarovana z gosto bodočo žico. Okoli celotnega bardijskega trdnjavskega območja je bil skopan štiri metre globok jarek kot varstvo proti napadu angleških tankov.

Angleži so se temeljito pripravili na končni napad na Bardijo, ki je pričel 3. januarja. S tem navalom je zadivjala velika bitka, ki je trajala s presledki od 9. decembra do 6. januarja.

Že pri prvem glavnem napadu je uspel angleškim motoriziranim oddelkom prodor italijanskega obrambnega obroča na jugozapadnem odseku, kjer branilci niso pričakovali, da bodo napadeni. Tankom so sledile na oklopnih avtomobilih avstralske čete. Avstralcem se je posrečilo, da so prodrli skozi italijansko obrambo v širini 15 km in 3 km globoko. Zajetih je bilo pri tem takoj 5000 Italijanov.

Ko je bil dosežen prvi odločilni uspeh, so sledili še drugi, ki so povzročili 6. januarja padec Bardije, katero so utrjevali Italijani štiri leta in so bile v njej nakopičene ogromne količine vseh mogočih vojnih potrebščin, ki bi naj služile italijanski vojski pri nameravanem prodiranju v egiptovsko pokrajino in do Sueškega prekopa.

Angleške motorizirane edinice, pehoto in topništvo sta podpirala pri zavzetju Bardije v znatni meri angleško bojno brodoge ter letalstvo. Končni padec Bardije so pripravile granate iz najtežjih angleških ladijskih topov ter zračne bombe. Angleži pravijo, da je bila kanonada z morja in iz zraka 6. januarja najstrašnejša, kar jih je doživelo doslej Sredozemlje.

Poleg Avstralcev so se odlikovali v bojih za Bardijo Francozi generala De Gaullea, ki so prvi prodrli okrog Bardije do ceste, ki je speljana proti Tobruku in so s tem zaključili obroč okrog te mogočne italijanske trdnjave. Glavno orožje pehote je bil bajonet in bomba. Ti dve orožji sta igrali strašno vlogo v boju za Bardijo.

Z zavzetjem Bardije je padel v angleške roke nepregleden vojni plen in nad 30.000 mož. Ujet je bil poveljnik italijanskih bardijskih vojnih sil general Bergonzoli, en armijski general in še štirje drugi generali. V celotni ofenzivi od decembra so Angleži ujeli okrog 70 tisoč Italijanov.

Angleži imajo sedaj proste roke, da naskočijo Tobruk, katerega so začeli Italijani z vso naglico utrjevati šele po umiku iz Egipta. Od Tobruka ni več daleč v Derno, ki tvori zadnjo vojaško važno postojanko v italijanski Libiji. Pohod na Tobruk se je že začel.

Vprašanje, ki plava na ustnicah vseh

Bodočnost je zastrta človeškemu pogledu. Kakor koli se človek trudi, da bi proniknil s svojimi očmi v njene tajnosti, do pravega spoznanja ne pride. In vendar bi tako rad doznal to, kar zakriva v svojem krilu prihodnost. Njegova zvedavost se ne zadovolji z vprašanjem: »Kaj je novega«, ker se to vprašanje nanaša na sedanost, odnosno na neposredno preteklost. Njegovo zanimanje se še bolj obrača v bodočnost in velja pričakovanju tega, kar pride. Ob zatonu starega in vzniku novega leta se tako zanimanje stopnjuje v vprašanje, ki plava na ustnicah vseh: »Kaj bo novo leto prineslo?«

Ob letošnjem novem letu je to splošno vprašanje dobilo določno obliko: »Ali bo v tem letu vojna končana in kako se bo končala?« To vprašanje ni začudno, temveč povsem naravno; čuditi bi se morali, če bi se ne postavljalo. Saj je vojna nesreča za vse narode, naj so v krvavi spopad zapleteni ali ne. Vojna je šiba božja, ki tepe tiste, ki se vojskujejo, pa tudi takšne, ki se ne vojskujejo in nevtralec. Kar se tiče zlega, ki ga vojna povzroča bodisi v gmotnem, bodisi v нравnem oziru, ni prav za prav nobene nevtralnosti. Noben narod se ne more obdati s tako visokim kitajskim zidom, da bi zli nasledki vojne zlasti na gospodarskem področju ne mogli preko njega. Vsak narod danes trpi in v narodu vsi sloji in stanovi, osobito pa delovno ljudstvo. Na ustnicah vseh plava vprašanje, kdaj in kakšen bo konec vojne.

Kar se tiče konca vojne, ni nobenih znakov, ki bi ga pomikali v bližnjo bodočnost. Vojna se ni v preteklem letu po obsegu zožila, temveč je svoje kroge celo razširila. To je v zvezi z vstopom Italije v vojno meseca junija 1940. Francija je kot vojujoča se država odpadla. V vojaško dejavnost je stonila Italija, da uveljavi svojo moč v svojem življenjskem prostoru, ki leži na Jadranu in v Sredozemskem morju. Bojišča na severu in zapadu Evrope so deloma prenehala, vpostavila so se nova najprej v Grčiji, potem v Albaniji in v severni Afriki. Ali bo tudi Amerika dejavno posegla v vojno? O tem vprašanju se danes veliko razpravlja. Odločitev o tem je v rokah predsednika Zedinjenih držav Franklina Roosevelta. Nekateri ameriški listi so že začeli z očitno propagando za poseg Zedinjenih držav v vojno. Ti listi ugotavljajo, da se Amerika korak za korakom bliža vojni. Drugi pa že celo napovedujejo, da bo spomladi 1941 že v vojni. Teh napovedi pa Roosevelt v svojem govoru zadnje nedelje preteklega leta ni potrdil, izjavil pa je naslednje: »Veliki Britaniji (Angliji) smo dali veliko materialno podporo in ji bomo dali v bodoče še več.«

Kakor na vprašanje, kdaj bo konec vojne, tako tudi na vprašanje, kakšen bo konec, zankrat morejo dati odgovor samo želje. Ves svet želi, da bi sedanji vojni sledil takšen nov red v svetu, ki ne bi dajal povoda za kakšno novo vojno, katera bi Evropo in njeno kulturo popolnoma upropastila. V svojem govoru dan pred Božičem je papež Pij XII. dal izraza splošnemu prepričanju, da je stari red povzročil vojno, da se torej ne bo mogoče vrniti k prejšnjemu političnemu in gospodarskemu redu v svetu. »Ta želja po novem redu,« je papež poudaril, »je posebno močna med širokimi delovnimi sloji ljudstva, ki so tako v miru kakor v vojni največje žrtve političnega in gospodarskega nereda. Temu se nihče ne sme čuditi, najmanj pa Cerkev, ki je mati vseh in najbolj čuti in razume klic po pravici, ki se trga iz prsi od bolečin mučene duše človeštva.«

Klic po pravici! Kakšni pravici? Papež je rekel: »Zrušiti se mora žalostno načelo, da je pravica zavisna od koristi in da jo ustvarja edino le sila. Zakaj tako načelo ogroža predvsem miroljubne države ali pa take, ki nimajo zlošne vojne sile in ne morejo ali nočejo nastopati z nasilnimi sredstvi. V odnošjih

med narodi mora vladati resna in globoka npravstvenost.« Te pravice morajo biti deležni — tako je papež že lani ob koncu prvega vojnega leta naglasil — tudi mali narodi, ki imajo iste pravice do neodvisnega in samostojnega življenja na svojem življenjskem prostoru

kot veliki narodi. Teptanje pravic malih narodov je glavna ovira za vpostavitev novega reda v svetu. Z željo po novem redu, ki naj bo zgrajen na pravici in pravičnosti, stopamo v novo leto sredi bojne vihre, ki bo stopnjevala svoje razdirajoče sile.

Razorski:

Knjige so naše najboljše prijateljice — zato jih spoštujmo!

Knjige nekdanj in danes

Do danes se je pri nas že tako razširila tiskana beseda, da ni riti k očkega niti delavskega doma, kjer bi ne našli te ali one knjige, časopisa, mesečnika. Včasih, ko je bila knjiga še redkejša, časopis prednost imovitejših ljudi in knjiga potreba nekaterih izobražencev, je uživala tiskana beseda veliko večje spoštovanje nego danes. Knjige so se skrbno čuvale, časopisi hranili, mesečniki so se ob novem letu dajali vezat. Kdor je prijemal knjigo v roke, si jih je moral prej umiti. Miza, na katero se je dajala knjiga, je morala biti snažna. Vsaka tedaj tiskana beseda se je v kmečkem domu čuvala kot svetinja, ki ima trajen pomen in vrednost, saj iz nje lahko obogatiš svojo dušo.

Posebno so bile čuvane in cenjene mašne knjižice. Božja misel, natiskana v njih, se nikoli ni povsakdanjila v slabem pomenu, čeprav je bila mašna knjižica stalna spremljevalka svojega lastnika. Knjige so se čuvale v omari in otroci, niti vsi odrasli jih niso mogli raznašati in čitati kar po svoji volji. Bile so last vse družine, zato se je iz njih tudi glasno čitalo, da je duh knjige bogatil vsakega družinskega člana. Marsikatera dobra knjiga in koledar sta na ta način najlepše izpolnila čas zimskih večerov.

Obilica časopisov, mesečnikov in knjig, ki sili danes tudi v kmečke domove, je začasno odvzela tiskani besedi tisto veljavo in ceno, kot jo je imela nekoč. Pogled v kmečke domove in neredkoma boš videl, kako so knjige in mesečniki zanemarjeni, zapuščeni. Na klopi ob peči ali v kotu pod Bogom boš lahko videl zamašene platnice, ali pa tudi ostanke knjig brez njih. Pogled na podstrešje, v shrambo ali drugi kot pri hiši bi vodil oko tudi do kupa knjig in časopisov, ki tukaj doživljajo svojo zadnjo usodo. Tudi na kakem zapuščenem oknu hiše boš lahko našel v razpadajočem stanju našo lepo slovensko knjigo. Gregorčičeve in druge pesnitve, ki jih je izdala pred leti Mohorjeva družba, sem videl marsikje ginevati in razpadati brez platnic. Življenje svetnikov se je v marsikaterem kotu družilo z zvezki Grudnove in Malove Zgodovine Slo-

ven... a preko obojega se je plela mreža pajčevine...

Vsakega zavednega Slovenca mora zaboleti srce ob tako majhnem spoštovanju naših narodnih knjig! Ko bi vsak doživel, da je v teh knjigah opisana tudi njegova usoda, sreča in nesreča, bodočnost in uspehi, potem bi jih gotovo bolj cenil. In vendar usoda vseh Slovencev je usoda vsakega izmed nas. Ko bi vsak izmed nas doživel in v duši občutil preganjanje materine besede, šele potem bi znal pravilno ceniti vso lepoto in vrednost materine besede in knjig, ki bogastvo tega jezika tudi čuvajo.

Uredimo knjižnice kmečkih domov

Kmečki fantje, dekleta, ali ste že kdaj mislili na ureditev domače knjižnice? Vsako leto prejmete knjige, mesečnike, časopise. Določite primeren prostor, zložite tja knjige, uredite mesečnike in časopise izrezke, spišite seznam knjig in domača knjižnica bo urejena. Storite to, saj vam bo v pravo veselje in kulturno obogatitev vašega doma. Vsak slovenski kmečki in delavski dom naj se ponaša s svojo domačo knjižnico!

Knjige bomo v knjižnici razdelili v dve skupini: v leposlovne (povesti, pravljice, pripovedke, koledarji) in strokovne (knjige o kmetijstvu, zdravju, zgodovini, zemljepisne itd.). Če mesečnikov ne bomo dajali vezat, dajmo vsakemu letniku bel ovitek, kjer napišemo ime mesečnika in leto.

Izrezke iz časopisov zbirajmo v navadnih papirnih ovojih ali mapah. Uredimo jih po vsebini. Na vsak ovoj napišimo, kake izrezki so notri, n. pr.: leposlovni, kmetijsko-gospodarski, važni narodni in državni dogodki, vzgojno-poučni, zgodovinski, naravoslovni itd. Zbirka, ki bo postajala vedno večja, nam bo v veselje in prijeten način samoizobrazbe.

Fantje, dekleta, ki prejimate lepote slovenske besede in jo boste dajali zanamcem, storite v teh zimskih dneh vse, da bo slovenska tiskana beseda na častnem mestu v vašem domu. Lepo urejena domača knjižnica bo najlepši dokaz, da cenite in ljubite svoj jezik in rod.

Versko življenje med Čehi

Zadnji dve desetletji je zavladalo med Čehi lažnivo svobodomiseltvo, ki se je širilo med narod po dveh kanalih: po framasonstvu in marksizmu. Framasonstvo je s svojim veri in Cerkvii sovražnim liberalizmom zastupljalo razumništvo in pol-razumništvo, marksistične (socialistične in komunistične) organizacije pa so širile brez- in protiverje med delovnimi sloji ljudstva. Z ustanovitvijo lastne češko-slovaške države leta 1918. je lažnivo svobodomiseltvo dobilo možnost in moč za katoliški Cerkvii sovražno akcijo med ljudstvom. Usoda, ki je zadela Čeha jeseni 1938 in spomladi 1939, pa je zresnila duhove. Krščanstvo se vrača tudi v tiste kroge in sloje, ki so mu prej bili odtujeni ali celo sovražni. Cerkev so postale glavno zatočišče ljudi v stiski in bedi. Verska obnova se kaže na zunaj v gradnji novih cerkva in kapel ter v popravil starih. Nedavno je bila posvečena v Pragi stara cerkev sv. Jako-

ba, ki je bila prenovljena z milijonskimi stroški. Skoraj istočasno je obhajala najmlajša cerkvena občina v Pragi, imenovana po svetem Vojtehu, prvo obletnico svojega obstoja. Kljub vojnim razmeram je ta občina mogla jeseni 1939 otvoriti svojo lastno kapelo ter izdajati versko-poučni in vzpodbudni list »Glasovi sv. Vojteha«. Ustanovila se je pod vodstvom praškega nadškofa kardinala dr. Kasparja posebna Družba za gradnjo cerkev v Češki in Moravski, ki je izdelala obširen program za gradnjo cerkev in kapel. Te dni so se pričela dela za temeljito popravilo ene najbolj znamenitih romanskih cerkva na Češkem, to je cerkve Device Marije v Stari Boleslavi, katera hrani čudodelno podobo Matere božje staroboleslavske. Obenem se Katoliška akcija trudi ponesti med razumništvo in vse sloje delovnega ljudstva idejo živega in dejavnega krščanstva.

Po Jugoslaviji

Novi proračun hrvatske banovine. Proračun banovine Hrvatske, ki je stopil v veljavo dne 1. januarja 1941, znaša 1 milijardo, 827 milijonov in 372 tisoč dinarjev ter je zvišan od lanskega za 376.372.000 din. Povišanje je nastalo zaradi druginje in raznih drugih večjih potreb. Predvsem so povečani izdatki za prosveto, kmetijstvo, živinozdravniško pomoč ter za razna tehnična dela. Vsa važnejša dela se

bodo izvršila s posojili. Za javna dela se bodo morala najeti nova sredstva z notranjim posojilom. Banovinski dohodki so izenačeni z izdatki. Glavni banovinski dohodki so neposredni davki, takse in trošarine. Splošna banovinska doklada je povišana od 25 na 50%. Kar se tiče trošarin, jih bo morala banovina povišati, kakor je to že storila država.

Novice iz domačih krajev

Posledice poledice. Dne 2. januarja je povzročilo pršenje dežja poledico, ki je bila zelo nevarna za pešce in vozila. Četrtekova poledica je zahtevala samo v Mariboru osem ponesrečencev, ki so se zatekli z raznimi poškodbami v bolnišnico. Mariborska mestna avtobusa, ki sta bila namenjena v četrtek v Mursko Soboto in Ljutomer, sta se morala vrniti radi preveč oledenele ceste, ker nista mogla vključiti verigam zmagati z ledom pokritih strmin.

Izgubljen denar in dragocenosti. Franc Kokoč, živinski trgovec z Meljskega hriba pri Mariboru, je izgubil na dvorišču mariborske mestne klavnice denarnico z 21 stotaki. Dalje sta izgubili v Mariboru žena živinozdravnika Marija Zarnik 1000 din vredno zlato zapestnico, soproga davčnega uradnika Ljudmila Vesel pa 800 din vreden zlat prstan z rubinom.

Odbijači vlaka so stisnili 29 letnega poštnega uslužbenca Franca Šoberja iz Sp. Polskave. Ob priliki nakladanja vreč na vlak na železniški postaji Pragersko je zašel med odbijače vlaka, ki so ga stisnili in hudo poškodovali. Ponesrečenec je bil prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Nesreča pri smučanju. Dne 22. decembra se je hudo ponesrečil Franc Arnejčič, posestniški sin iz Gradišča pri Sv. Barbari v Halozah. Pri smučanju je padel tako nesrečno, da si je s palico predril lice in se nahaja v ptujski bolnišnici. — Deca, ne smučajte se na strmih mestih, če niste v smučanju prav dobro izvežbani! Vsi pravi smučarji se tega posebej učijo na tečajih, pa se še godijo nesreče. Ne bodite preveč drzni in ne posnemajte vsega, kar vidite, pa ne znate!

Od avtomobila povoženi cigan zmrznil. Na cesti Murska Sobota-Radgona je povozil neznan avtomobilist pred Sočičevu gostilno v Črnelavcih cigana Štefana Horvata, ki je bil daleč na okrog znan pod imenom »Štef logar«. Povoženega je zavlekel na kup gramoza in ga je pustil tamkaj v mrzli noči s prebitim

Pleša vas varuje mraz. Da je utrditev zelo učinkovit pripomoček zoper prehlade, nam kažejo stare izkušnje. Zanimivo je pri tem, da plešasti ljudje, ki nudijo prepihu vendar posebno široko napadališče, mnogo manje trpe za prehladi nego ljudje z normalnim lasovjem. Čudno je tudi, da se plavalasi mnogo bolj poredko prehlade nego rjavolase osebe. Zdravniki opozarjajo tudi na to, da kažejo ženske, ki jim je moda predpisala lahka in kratka oblačila, dosti manj nagnjenja do nalezljivih obolenj v nosu, ustih in grlu nego nekoč.

Kdo ve! Predsednik Združenih ameriških držav Abraham Lincoln je pomilostil nekega vojaka, ki je na svojo pest zapustil polk ter obiskal

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

Na svojo nesrečo je Tonč, že preden je izpolnil dvajset let, zašel v pest potepuhu, o katerem nihče ni prav vedel, s čim se preživlja in kaj počne, sam pa se je hvalil, da je coprnik. S tem se je potepal po hribih, zbiral z njim koreninice in rože, o katerih je »coprnik« dejal, da imajo »vražjo moč«, in se vdajal divjemu lovu. Zraven tega mu je po krčmah skrivaj stregel pri njegovih coprnijah. Od tega potepuha se je dal tudi na razne hudobije nahujskati. Če mu je kdo zabrusil v obraz: »požigalčev Tonč«, ni rekel ne besede, ponoči pa se mu je maščeval: ali mu je spustil živino iz hleva, ali mu je napeljal vodo na polje, ali mu je na prazen mlin vodo spustil, ali kaj podobnega. Pri tem je bil tako zvit, da mu nihče ni mogel dokazati, da bi bil on to in to storil. Le nekajkrat je moral za kak dan v luknjo; to ga je le še bolj razkačilo, da je vaščane še bolj mrzel.

Na poseben način pa je svoj dosedanji priimek izgubil in prišel do novega. V podkrajški fari so nekaj let sem že večkrat igrali pasijon. Predlanskim pa so tik pred uprizoritvijo, ko so bila že vsa vabila natisnjena in razposlana ter je bilo že pol vstopnic prodanih, prišli v hudo zadrego, ker je igralec, ki bi naj bil Judež igralec, dva dni pred igro zbolel. Bilo je treba drugega »Judeža« po-

iskati. Gospod kaplan so tedaj svetovali, naj bi Rebernikov Tonč bil za Judeža, že po postavi, po hudem pogledu in po laseh, ki malo na rdečkasto cikajo, bi bil primeren za to vlogo. Sprva so igralci nasprotovali; ko pa so jim gospod dopovedali, da ta vloga pač ni častna, so se vdali. Tonč se je najprej tudi branil, potem pa se je vloge v enem dnevu naučil in je tako dobro igral, da so se gledalci kar čudili. Že kar po tej prvi predstavi je bil sklep ta, da naj Tonč tudi v prihodnje igra Judeža. Odsihmal se ga je prijelo ime »Judež« in še v sosednjih farah so mu rekali tako.

Najprej se je na tihem veselil novega priimka. Sčasoma pa je bolj in bolj občutil, da ga ljudje ne imenujejo zaradi dobre igre pri pasijonu tako, temveč iz zaničevanja. Če se je zgodila kaka hudobija v fari, so ljudje dejali: »To je gotovo spet Judež skuhal!« Vsega je bil »Judež« kriv. To ga je še bolj zakrknilo in mu zagrenilo dušo. Sovražil je vse, svoje Judeževe vloge pa le ni pustil, priljubila se mu je in leto nato jo je spet igral.

Julko je Tončeva igra obakrat pretresla. Ko ga je danes srečala po tej njegovi obupni borbi za življenje, se ni mogla iznebiti misli: »škoda za tega človeka s tako močjo in tako korajžo in takim talentom!« Najsi ga je morala še tako zaničevati, vedno silneje je bilo v njej sočutje.

Davno že je bil Judež za goro, Julka pa je še sedela pri studentu in se vdajala svojim mislim. Tedajci sta

Zima je d... pozimi nima samo... kurjavo, topl... ampak v... roške za... nedolžni pr... v ne- v... ru- žen... ga Va... ja- kem... oj Aspirin... e lahko sme... BAYER... veliki učinek, ali ma izdatek Oglas je registriran pod št. 8. 1891/35 od 20. januarja 1936.

štedilniku. Vnela se ji je obleka in je kljub hitremu pogašenju obleke po domačih dobila tako občutne opekline po telesu, da jim je v celjski bolnišnici podlegla.

Nekaj je treba za javnost pribiti! Kakor ob vsakem večjem cerkvenem shodu, so prišli tudi k Sv. Rupertu nad Laškimi ob času misijona številni kramarji z rožnimi vencji, svetinjicami, sladkorčki in podobnimi rečmi. Res vzamejo ti ljudje mnoge težave zlasti v tako hudi zimi, kakor je letos, nase, zato jim gotovo vsak človek privošči pošten zaslužek. A vedenje teh prodajalcev je skoro splošno — samo ena izjema je bila pri Sv. Rupertu — ne le zelo vsiljivo, ampak naravnost odbijajoče: pridejo v župnišče za svoje stojnice prosit vseh mogočih reči; ko pa odhajajo, pustijo vse deske in late in stebre ne samo na mestu, ampak jih pomečejo kar sredi ceste v sneg ali blato, ne vprašajo za noben račun, se niti z besedo ne zahvaljijo za prostor in ugodnosti; med seboj se do krvi stepejo za boljši prostor. Zato se svetuje vsem gospodom župnikom, oziroma upraviteljem cerkve: ob prihodu k cerkvi se naj kramarji pisмено zavežejo za dostojni red glede stojnic ter založijo za uporabo potrebnega stojničnega materiala kavejjo!

Po nedolžnem zavr. Anton Emeršič, trgovski pomočnik, uslužben pri trgovcu Franju Štumbergerju v trgovini pri borliskem mostu pri Sv. Barbari v Halozah, je bil obdolžen poneverbe 20.000 din, katere bi naj sprejel od g. Matilde Pečnik v Ptuj. Aretiran je bil odveden v reiskovalni zapor, kjer je sedel 11 dni. Gospa Pečnik je pozneje denar našla doma, na kar je bil obdolženec izpuščen na svobodo in je za poščevanje dobil 4000 din nagrade od gospe Pečnik.

Sanatorij v Mariboru: Tyrseva ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič.

Dr. Janko Pihlar,

specialist za notranje bolezni, ordinira ob delavnikih od 9 do 11 in od 14 do 16, ob nedeljah in praznikih od 9 do 11.

MARIBOR, Prešernova ulica 2.

Požari

Na hlevu posestnice Matilde Koban na Zgornji Polskavi je še iz neugotovljenega vzroka nastal ogenj. Plameni so uničili gospodarsko poslopje in hleve. Povzročena škoda je precejšnja.

Dva vloma v noči na Novo leto. V Mariboru sta bila izvršena v noči na Novo leto dva vloma. V Pipuševi ulici je odnesel vlomilec iz Rižnarjevega stanovanja 1500 din gotovine, iz stanovanja Uršule Močnikove na Pristanu pa 1800 din gotovine ter vložno knjižico na 700 din.

Za praznike okradeni. Na Murskem polju se že dolgo časa ponavljajo vlomi. Ob praznikih so tatovi prišli, ko so bili domači že pri počitku, skozi okno pri Senčarjevih v Lukavcih. Odnesli so perilo in obutev. Dalje so odnesli posestniku Mihaelu Belecju iz Noršinc štiri moške obleke, večje število moških srajc, lovsko puško, samokres, dežnik, dva para ženskih čevljev itd. V sosednji sobi speča gospodar in gospodinja tatov nista slišala, zato sta pa bila zjutraj tembolj začudena, ko nista imela kaj obleči. Tatovi so poskušali vlomiti tudi drugod, vendar so jih prepodili. Vlomilcev zaenkrat še niso odkrili, morda se bodo izdali s prodajo ukradene obleke, pri čemer naj pomaga vsak, kateremu bo kdo ponujal kako obleko v prodajo.

Volovski tat prijet. Iz Nasove poročajo že dalje časa je izginjala goveja živina iz hlevov. V Lešanah je bila ukradena krava, prav tako na ščavnici, Aleksu Pfeiler ob nasovsko-jankovski meji pa je bil odveden vol. Orožniki iz Apač so ujeli tatu, ki je ukradel vola, in ga izročili sodišču.

Vojak aretiral nevarnega vlomilca. V bližini šmitove vile na Bledu stoji vojaška straža. Neki moški je prišel preblizu stanovanjskemu prostoru. Vojak ga je aretiral. Straža je aretiranca izročila orožnikom, ki so v njem odkrili nevarnega člana mednarodne vlomilske tolpe 26 letnega Franca Osojnika, doma iz Rogoznice pri Ptujju, v zadnjem času se je pa potepal po Gradcu in Dunaju, kjer ima sorodnike. Po ostrem zaslišanju je priznal, da je v družbi dveh sotrudnikov: Franca Novaka in Karla Mayer, vlomil v noči na 30. avgust v podružnico ljubljanske tvrdke A. Božič, trgovino z zlatnino in urami na Bledu, kjer so odnesli zlatnine, dragih kamnov in ur v vrednosti nad 100.000 dinarjev. Prav tako so vlomili v banovo vilo »Zlatorog« na Bledu, v vilo »Sv. Štefan« in še v druge vile. Sedaj je nameraval vlomiti v samotno šmitovo vilo, pa ga je prej aretiral vojak. Ukradeno blago so lopovi prodali na Dunaju.

Sodišču oddan nepošten hlapec. Trgovca Lamprehta v Rušah pri Mariboru je oškodoval v teku

lanskega leta hlapec Anton Širec za 4500 din. Nepošten hlapec je bil aretiran in predan sodišču. Obsojen na 12 let. Lani 17. maja je ustrelil v Lazah pri Slogonskem v župniji Kapele pri Brežicah 58 letni preužitkar Franc Stergar s Slogonskega 38 letno Rozalijo Radanovičovo, da je obležala mrtva na njivi. Vzrok strašnega dejanja so bili prepiri radi pota. Obtoženi je dejanje priznal z izgovorom, da je bilo zagrešeno v veliki razburjenosti. Stergar je bil v Celju 3. januarja obsojen na 12 let robije, na poravnavo sodnih stroškov in na plačilo povprečnine 800 din.

Posvetu**Roosevelt tolmači ameriško stališče v sedanji vojni**

Zadnje nedeljo lanskega leta ponoči je imel predsednik Roosevelt po radiu govor ameriškega ljudstvu. Glavne misli tega dolgo pričakovanega govora so te: Nikoli poprej od davnih časov do danes ameriška omika ni bila v tolikšni meri ogrožena kot sedaj. Dve evropski državi in en azijski narod so se združili v boju zoper Zedinjene države. Če bo Anglija poražena, bodo osi nadzirale Evropo, Afriko, Azijo,

Avstralijo in vsa obširna morja. Zato ni pretirano, če rečemo, da bi tedaj vsi Amerikanci živeli pod žrelom topa, ki bi bil napolnjen tako z vojaškimi, kakor tudi z gospodarskimi eksplozivnimi naboji. Ne zapirajmo si oči pred nedvoumnim dejstvom, da se nahaja nevarnost že pred našimi vrati. Zedinjene države ne bodo odnehale od sklepa, da podpirajo Veliko Britanijo (Anglijo). Noben diktator niti nobena diktatorska sestava ne bo z nikakršnimi grožnjami omajala te naše očiščene. Jaz verujem, je rekel Roosevelt, da državi osi te vojne ne bosta dobili. To svoje prepričanje opiram na najnovejši in najboljši poročila. Treba pa je Angliji hitra noč. Evropski narodi, ki se bore, da bi se ohranili, ne zahtevajo od nas, da bi se zanje borili. Ni nobenih prošenj, da bi se poslal kak ameriški vojaški ekspedicijski zbor v Evropo. Prav tako ne obstoji pri nobenem članu ameriške vlade namera, da bi se kak vojaški ekspedicijski zbor res tudi poslal. Evropski narodi prosijo za hrano in za sredstva za vojno, za strelivo, za letala, tanke, topove in ladje. Vse, kar je potrebno, moramo poslati v zadostnih količinah in hitro. Roosevelt je naslovil nujen poziv na lastnike industrijskih podjetij, na ravnatelje tovarn in na delavce, naj storijo vse, kar morejo in kar je njihova dolžnost, da se bo brez zamude čim hitreje izdelalo potrebno orožje in strelivo.

Ob 50 letnici smrti so odkrili v Marburgu v Nemčiji spomenik Emilu Behringu, odkritelju zdravila (seruma) zoper davico

prišla dva moška, po lovsko opravljena, ostro sta pogledala dekle in starejši od njiju je rekel osorno:

»Dečla, resnico povej in ne napleti se nama!«

Julka je od jeze zardela.

»Jaz se z vama sploh nimam kaj meniti,« je odgovorila odločno.

»Pa midva s teboj,« jo je zavrnil lovec; »povej, ali si videla onega lumpa, ki je tu spodaj čez graben skočil? Da, videla si ga in si z njim govorila.«

»In kaj bi bilo, če bi bila res z njim govorila?«

»Tedad nama moraš povedati, kdo je bil.«

»Jaz nisem vajina špijonka. Jaz ga vama ne bom izdala.«

»Ta lump je divji lovec. To je nevaren človek.«

»Mene to nič ne briga.«

»Vsak poštenjak je dolžen pomagati, da pride zločinec pravici v roke.«

»O kakem zločinu ne vem jaz nič.«

»Obstrelil je lovca.«

»Vi ste tudi nanj streljali, pa ne le enkrat, gotovo dvajsetkrat. Na srečo nič ne zadenete. Kakor zajca ste ga podili. Sram vas bodi!«

»A tako! Ti si z njim spletena.«

»Jaz se z divjimi lovci ne spletam. Ali če vas gre dvanajst nad enega in ga v smrt gonite, to je sramota. S takimi ljudmi jaz sploh ne govorim.«

»Se ti bo jezik že še razvezal. Če ne poveš, kdo je bil, te damo žandarjem, da te zaprejo.«

»Glejte, da vas ne zaprejo,« je vzkripelo dekle. »Moj oče so podkrajški župan. Če jim povem, kako ste se me lotili, si lahko kaj učakate.«

»A tako, tvoj oče je župan?« je dejal lovec zdaj bolj mirno. »Torej župan, uradna oseba bi rekel. Tedaj si še bolj dolžna, da nam pomagaš, ko iščemo lumpa.«

»Jaz nisem nič dolžna, da bi vam bila za žandarja. Od mene ne izveste nič.«

»Viš, saj vse skrivanje nič ne pomaga,« je spregovoril drugi lovec. »Mi ga že poznamo. Mrkačev Luka je. Postava je njegova in obleka tudi. Ali še tajiš?«

»Če ga poznate, kaj pa še hočete?« je dejala porogljivo. »Potem vam moje pričevanje ni potrebno pa me pustite na miru!«

S temi besedami jim je ponosno obrnila hrbet in je odšla proti pastirskim stanom.

Lovec sta se spogledala. Jezno je zagondral starejši:

»Vsi držijo vkup. Ves Podkraj je gnezdo divjih lovcev.«

2.

Bilo je štirinajst dni pozneje, neke nedelje popoldan. V gostilni pri Repniku v Podkreju je sedelo kakih petnajst moških okoli čudnega človečeta. Bil je to moški med štiridesetimi in petdesetimi leti, čokate postave, z veliko

svojo zaročenko in bil radi tega obsojen na smrt. Ameriške ženske so radi tega vseprek hvalile Lincolnovo dobrosrčnost. Neko žensko društvo je celo poslalo odposlanstvo k predsedniku, da se mu zahvali. Lincoln je z nasmehom poslušal zahvalo, nato pa je dejal: »Upajmo, da mladeniču čez leto dni ne bo žal, ker sem ga pomilostil!«

Leteče bolnišnice in moderna vojna. Ko je bila vojna v Gran Chacu v Južni Ameriki, so se prvič pojavila sanitetna letala kot leteče bolnišnice. Kasneje so jih uporabljali v španski državljanski vojni in na Poljskem. Zdaj ima nemško letalstvo poseben zračni oddelek za sanitetno službo. Velika Junkersova letala so izpremenjena v majhne lazarete.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt mariborskega trgovca. V Mariboru na Koroški cesti je 3. januarja umrl 65 letni veletrgovec Leopold Gusel. S pridnostjo in trgovsko umnostjo ter poštenostjo je razširil v povojnih letih svojo špecerijsko trgovino na Koroški cesti v občeznato velepodjetje, ki je zalagalo z blagom trgovce po Dravski dolini. Rajni je bil dobra duša, ki je imel odprto srce in roko za reveže. Zapustil je ženo z dvema otročičema. Blagopokojnemu bodi ohranjen časten spomin — žalujoči rodini pa naše sožalje!

Zadnja pot uglednega posestnika na Pobrežju pri Mariboru. Dne 29. decembra je umrl pri nas obče spoštovani in ugledni posestnik Šmirmaul Jožef. Rajni je bil zelo umen gospodar in je imel svoje posestvo vzorno urejeno. Za vse, ki so se zatekli k njemu po nasvete ali prosili kaj drugega, je bil prava dobričina. Z ženo, ki je prav tako dobrosrčna kot on, je vzgojil svojo številno družino v strogo katoliškem duhu. Njegovi sinovi sodelujejo pri Fantovskem odseku in Prosvetnem društvu že od vsega početka, hčerke pa pri Marijinih družbenkah. V njegovo hišo so prihajali samo katoliški časopisi. Sovražnika na Pobrežju radi svojega blagega značaja gotovo ni imel. Nepregledne vrste mož in žena so ga na starega leta dan spremljale iz hiše žalosti k zadnjemu počitku. Prihiteji so številni gasilci, katerih velik podpornik je bil, magdalenski svečarji z novo zastavo, člani FO v krajih so tvorili častno stražo, člani Prosvetnega društva, Krščanska ženska zveza z zastavo, zastopniki občinskega odbora z županom na čelu in še mnogi drugi. Pet gg.

duhovnikov ga je spremljalo na zadnji poti, ob grobu pa se je od rajnika poslovil g. dr. Meško, ki je vodil tudi pogrebne obrede. Z v srce segajočimi besedami se mu je zahvalil za vsa njegova dobra dela, predvsem v odboru za zidanje nove župne cerkve sv. Magdalene. Njegovi preostali, ki žalujejo za rajnim, bodo našli tolažbo v presv. Srcu Jezusovem, kateremu je bila njegova hiša posvečena. Ko so pevci odpeli žalostinke, se pogrebci dolgo niso razšli, saj ni mogoče verjeti, da je ugasnila sveča življenja možu, ki je bil tako močne narave in katerega smo vsi tako zelo cenili in spoštovali. Naj bo rajnemu Šmirmaulu domača zemljica lahka — preostalom pa naše sožalje! — 200 din za novo bogoslovje namesto cvetja na grob pokojnega g. Jožefa Šmirmaul sta darovala Josip in Elizabeta Purgaj.

Smrt blagega očeta. Po kratki bolezni je umrl blagi oče Anton Voglar, dolgoletni mizar na Meljskem hribu pri Mariboru. Pokojni je bil dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja« in dober krščanski mož. Naj mu sveti večna luč — preostalom sorodnikom, predvsem ženi in otrokom, pa naše sožalje!

Smrtna primerica v št. Janžu na Dravskem polju. Smrt je pokosila vrlo mater petih še ne preskrbljenih otrok v cvetu let. V 30. letu je umrla v splošni bolnišnici v Mariboru Marija Sagadin, roj. Pesek, posestnica v Prepolah. — Nadalje je pokosila tudi 60 letno Marijo Pesek, posestnico prav tako v Prepolah. Poslednja zapuščila troje otrok, obe pa žalujočega moža. Bili sta obe vzorni krščanski ženi in materi ter upamo, da

GOSPODINJE, ŽENE IN DEKLETA,

Vaš list je

Pišite po eno brezplačno številko, v kateri bo neko posebno razveseljivo pismo za Vas!

UPRAVA MARIBOR,
KOROŠKA CESTA 5

je Bog njuna dobra dela poplačal z večnim plačilom. Žalujočima možema in otrokom ter ostalim žalujočim naše sožalje!

Dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja« umrl v Jarenini. Dne 29. decembra smo pokopali 78 letnega Mihaela Šabeder iz Vukovskega dola. Ker je bil umrl dolga leta naročnik »Slov. gospodarja«, zato se ga spominimo s par besedami. Mož je bil stara korenina, kakor jih je danes žal le malo. Skozinskož pošten, delaven kot čebela, globoko veren, z eno besedo, mož na svojem mestu. Kot reven viničar si je s pridnostjo ustvaril lep dom v Vajgnu, kjer je pridno obdeloval svoj vinograd. Vzgojil je šest otrok, ki so vsi dobro preskrbljeni. Sin Ivan je ugleden posestnik v Gačniku, sin Franc je v službi pri davčni upravi v Mariboru, sin Rudolf je železničar, ena hčerka je posestnica, a ena je žena železničarja v Mariboru, medtem ko je sin Jožef posestnik v Vukovskem dolu, kjer je rajni Miha tudi umrl. Kako je bil od vseh Jareninčanov spoštovan, je pričal njegov pogreb, ki se ga je udeležilo veliko število župljanov. Poštenemu in vernemu možu želimo, da bi užival večno plačilo v nebesih, njegovim otrokom in vsem svojcem pa naše sožalje!

Dobrega očeta so pokopali pri Sv. Trojici v Sl. Goricah. Dne 22. decembra je umrl Jakob Šalamun v 78. letu starosti. Pokojni je bil šest let vdovec in je zadnje ure preživljal pri svoji najmlajši hčerki v občini Osek, kjer je z zgledno pridnostjo dolgo let izvrševal poklic kovaškega mojstra. V zglede drugim slovenskim družinam moramo pripomniti, da je bil rajni oče 14 otrok, od katerih jih deset še živi in si v Nemčiji, Franciji in Zagrebu služijo vsakdanji kruh. Radi težkih mednarodnih razmer se vsi otroci niso mogli udeležiti pogreba, kar jim le zvečuje žalost, ki jo občutijo ob izgubi dobrega očeta. Prizadeti družini izrekamo sožalje, rajnemu očetu pa želimo, da počiva v božjem miru!

Ljuba mama, ni te več... To žalostno resnico je doživela dobra družina Felicijan v Grajenščaku, ker ji je božja poslanka ugrabila blago mamico. V onih dneh, ko so razcvetele kri-

Nemška in italijanska komisija preizkušata nove iznajdbe glede vožnje tankov preko ovir

V njih je prostora za osem oseb v ležečem stanju ali za 22 lažje ranjenih vojakov. Med vožnjo skrbe izšolani sanitetci za ranjence. Da je ta letala takoj lahko spoznati, so povsem belo pobarvana, na krilih imajo velike rdeče križe. Doslej so taka letala rešila življenje več tisočim ranjencem, pišejo nemški listi. Nagla odprema ranjencev je zelo važna, posebno pri onih, ki so ranjeni v trebuh ali čreva. Že med vožnjo so jim nudili pomoč, po štirih urah so bili v bolnišnici že operirani.

Najdaljša cesta na evropskem severu. Norveška je tista dežela, ki se danes lahko ponaša s tem, da ima najdaljšo cesto v vsej severni Evropi. Cesta je speljana med Mosjenom in Kirkenesom ob obali Barent-

glavo in drobnimi, ostrimi očmi. Ljudje so mu rekali: Migeec, ker je migal zdaj z uhlji, zdaj s prsti, zdaj z nosom, miren še v spanju ni znal biti. S pravim imenom se je pisal Jaka Hudopisk. Pravega dela ta človek ni imel. Nabiral je smolo, kuhal razne »čudodelne« masti, prodajal je zdravilne rože in koreninice, zraven pa barantal z divjimi lovci in jim spravljaj njih plen v denar. Zaslužil pa je tudi s svojimi coprnijami in spretnostmi, ki jih je radovednim ljudem kazal. Tudi danes je »copral«.

»Vsak en dinar mi dajte pa vam povem vse karte po vrsti, ne da bi katero pogledal,« je dejal s svojim hretljivim glasom, pri tem pa mešal karte.

Od vseh strani so prileteli dinarji. Migeec jih je spravil, karte še enkrat premešal in si jih položil na svojo štirioglasto glavo pa jel eno za drugo snemati in, ne da bi jih kaj pogledal, je vsako prav pogodil. Pri stranski mizi pa, precej daleč od te družbe, je slonel Judež pred kozarčkom žganja, kakor da je z vsem svetom skregan in kakor da se za nikogar ne menil. V resnici pa je dajal »coprniku« z nogami, z rokami in s pipico v ustih skrivna znamenja, po katerih je »Migeec« lahko uganil, katero karto si je na glavi vzdignil.

»A, to ni nič, saj to smo že tolikokrat videli, da nam ni kaj novega,« se je obregnil eden od gledalcev. »Na, tu imaš dvodinarski denar, udari ga skozi mizo, če moreš!«

Coprnik se je s kazalcem potrkal po glavi — zabobnelo je kakor iz prazne skrinje — in se je zarezal:

»Hehehehe, moj kralj škorpion je velik gospod. Za ušiva dva dinarja ti ne bo copral.«

»Na, kovača! Udari ga skozi mizo!«

»Hehehehe, za deset dinarjev se moj kralj škorpion ne da priklicati. Jaz sem mislil, da ste gruntarski pobje in ne bajtarji. Ali pa morda gruntarski tudi že samo dinarje prešteteve?«

»Hudirja!« se je zadril Nadvornikov Peter, županov sin, postaven, prevzeten fant. »Tu imaš!«

Zagnal je dvajsetak po mizi.

»Hehehehe — ta prav poje — na tako cingljanje se bo kralj škorpion zbudil, da.«

Coprnik je urno povil kozarec s papirjem, ga poveznil na dvajsetak, po bliskovito, je zamahnil in velel: »Hokus pokus okulorum — reks eks!«, udaril z desnico po papirju — tenko je zacingljalo — v tem hipu pa je že potegnil kozarec z dvajsetakom izpod mize. Pomuzal se je in vtaknil denar v žep, gledalci pa so zijali vanj z odprtimi usti.

»Hoho, zdaj bi mi pa radi tudi videli tistega tvojega kralja škorpiona, ki take čudeže dela,« se je zadril županov sin.

»Hehehehe, seveda ga boste videli, seveda — ne le enega, štiri kralje boste videli. Na, potegni!«

Lepe knjižne nagrade!

Vsakdo, ki kupi iz Cirilove knjižnice Karl Maya in druge knjige, dobi za vsakih polnih 50 din kupon s številko, s katero se udeleži nagradnega zrebanja z dobitki po vrednosti 2000, 1000, 500 din in drugimi mnogimi nagradami! Pišite takoj po seznam naših knjig in načrt nagradnega zrebanja!

TISKARNA SV. CIRILA
MARIBOR - PTUJ - TRBOVLJE

zanteme, jo je vrglo v bolniško posteljo, dobila je vnetje pljuč. Vendar je to bolezen že prebolela ter je ozdravljena šlo k okrevanju. Nenadoma pa je prenehalo biti to od bolezi slabotno, a verno in plemenito srce, ki je tako vroče hrepenelo, da bi vsaj doživelo še dan nove sv. maše najstarejšega sina Lojzeka, ki študira v Varaždinu. A sklepi božjih načrtov so tekli drugače. Umrla je v 56. letu, potolažena z milostmi sv. zakramentov, s katerimi se je mnogokrat v življenju napajala. Lep pogreb na kvatrnno soboto je izpričal njeno priljubljenost in spoštovanje, ki ga je uživala med vsemi. Pretresljivo so odmevale v srcih vseh navzočih besede g. župnika, ki je ob grobu govoril v slovo. Vsak je občutil grenko boleščino, ki je z najmlajšim mladoletnim sinom prepuščen trpkim usodi življenja, katerega ne bo več gredo toplo sonce materine ljubezni in dobrote. Daj Bog, da bi potrtil mož in oba sinova naša tolažbo v božjem Srcu! Dobri, verni mamici pa naj bo dan večni mir in pokoj!

V Ljutomeru smo ob veliki udeležbi pogrebcev pokopali ključavničarskega mojstra Karla Karbo. Rajni naj počiva v miru — žalujočim naše sožalje!

Učenec deške šole umrl v Lešanah. Pokopali smo učenca deške šole Ivana Tropenauerja. Vsa deška šola se je udeležila pogreba. Ob grobu sta mu spregovorila gg. katehet in razredni učitelj. Pevci deške šole pa so svojemu tovarišu zapeli v slovo »Vigred se povrne«. Naj mu sveti večna luč — žalujočim pa naše sožalje!

Na novega leta dan je preminula v Borislavcih pri Ptujju komaj 29 letna posestnica Marija Šiter. Pokopana je bila ob zelo veliki udeležbi 3. januarja pri St. Vidu pod Ptujem. Rajni naj sveti večna luč — žalujočemu možu in sorodnikom pa naše sožalje!

Smrt pri Sv. Barbari v Haložah. Na Stefanovo smo pokopali Marijo Blažek, posestnico iz Gradišča. Rajna je umrla po kratki bolezi in starosti 79 let in zapuščila moža in štiri preskrbljene otroke, katerih en sin živi v Njujorku v Ameriki, drugi sin pa v Ptujju, ki je bil že tudi ptujski mestni župan. Obe hčeri pa sta v domačem kra-

ju. Vsem žalujočim naše sožalje, rajni pa večni mir in pokoj!

Smrt je pokosila 28 letnega fanta pri Sv. Andrežu v Haložah. V nedeljo, 22. decembra, na sklepnim dan sv. misijona, nas je pretresla žalostna vest, da je umrl Janez Hriberšek iz Vel. Varnice, star komaj 28 let. Pokojni je še 16. decembra opravljala razna gospodarska dela in še do večera bil vesel, kakor je bila njegova navada, zvečer pa ga je stresla mrzlina in položila v posteljo, iz katere ni več vstal in mu je huda pljučnica pretregala nit življenja. Pri odprtem grobu so se od rajnega poslovili pevci s pesmijo. Dragi Hanzek, počivaj mirno pri Bogu in se oziraj na nas, svoje prijatelje, ki smo ostali še v dolini solz! — Žalujočim naše sožalje!

V novoletni noči je umrl 53 letni dr. Oskar pl. Schweichardt (Švajhart), lastnik graščine Vinarje v župniji Prihova. Radi hudega kašlja se mu je odprla na vratu žila odvodnica. Ker mu zdravnik ni mogel doma ustaviti odtoka krvi, so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa mu tudi niso mogli pomagati. Rajni je bil po veri sicer protestant, pa je vendar daroval velike vsote za cerkve. V župni cerkvi je po svetovni vojni sam kupil veliki zvon, pri podružnici sv. Jošta pa je kupil mali zvon. Njegova še živa gospa Helena pa je nabavila lep antipidij za veliki oltar v župni cerkvi. Tudi sicer je revežem rad pomagal. Bog mu bodi plačnik!

Krščanski mož umrl v Šmartnu ob Paki. Dne 28. decembra smo pokopali ob lepi udeležbi krsčanski mož Ivan Pokleka iz Vrlikega vrha. Bil je zgleden krsčanski oče in zavežen Slovenec. Dolga leta je bil član občinskega odbora ter odbornik Hranilnice in posojilnice. Naj bo umrlu lahka slovenska zemlja in naj mu sveti večna luč! Svojecem naše sožalje!

Umril je naš zvest naročnik pri Sv. Primožu na Pohorju. Proti koncu leta nas je zapustil zvesti faran Gašper Erič, p. d. Škrubejev oče. Bil je v resnici vzor katoliškega moža in družinskega očeta, pošteni oče od nog do glave. Z neumorno pridnostjo je zboljšal svojo sicer ne najbolj kmetijo in jo še precej povečal ter jo kot tako predal svojemu sinu Stefanu, potem ko je tudi hčeram — po večini že poročenim — preskrbel primerno dediščino. Bil je zares zgled rednega, delavnega in zelo pobožnega moža. In tako je odgojil tudi vse svoje številne otroke. Dolga leta je bil odbornik bivše šentprimoške občine, načelnik šolskega odbora, nekaj časa tudi cerkvenega konkurenčnega odbora; vse posle je zvesto izvršil, kakor je bilo treba. Naj mu bo v »Slov. gospodarju«, katerega naročnik je bil dolga leta, s tem postavljen skromen spomenik. Da, ko bi bili tudi vsi drugi naši gospodarji tako delavni, skrbni, skromni in pošteni! Kako drugačno bi bilo naše splošno gospodarsko stanje! Koliko manj »hub« in zadolženih kmetij! — Naj počiva v miru, žalujočim pa naše sožalje!

Mizarski mojster umrl v Gornjemgradu. Kot zadnji v minulem letu je umrl 66 letni Anton Poiskruh, mizarski mojster. Pokopan je bil ob veliki udeležbi na Stefanovo. Blagemu rajnemu naj bo Bog obilen plačnik!

Smrt skrbne matere v Razboru pri Zidanem mostu. Na Stefanovo je bil pogreb Amalije

Kratke tedenske novice

Naš notranji minister je razpustil 31. decembra Ujedinjeni radniški sindikalni savez Jugoslavije, ki je bil v rokah marksistov.

Bolgarski ministrski predsednik Filov se je mudil nekaj dni v Nemčiji, kjer je imel sestanke z nemškimi vodilnimi politikami. Pri teh razgovorih je šlo za prilagoditev Bolgarije željam in potrebam Nemčije in Italije, kar pa zadeva na velike ovire pri bolgarskem narodu.

Bivši poljski maršal Rydz Smigly, ki je pobegnil iz Romunije, se je zatekel v Turčijo.

Na meji proti Nemčiji, Švici in Franciji se nadaljujejo v Alpah utrjevalna dela italijanske obrambne črte.

V odgovor na brzozavno čestitko k Novemu letu je brzozaval Roosevelt italijanskemu kralju željo, da bi bil italijanski narod v Novem letu osrečen in da bi mu bil omogočen pravičen mir.

Italijani so poklicali svoje letalstvo z Rokavskega preliva.

»Bitka pri Bardiji mora biti Italijanom strašen opomin«, je rekel po radiu italijanskim vojakom Ansaldo, italijanski časniki in zaupnik Mussolinija ter zunanjšega ministra grofa Ciana.

Mussolini je bil med prazniki in po padcu Bardije v avdienci pri italijanskem kralju.

Maršal Petain je preosnoval francosko vlado. Namesto dosedanjih ministrov je bil pod vodstvom Petaina osnovan triumvirat (vlada treh mož), katerega tvorijo admiral Darlan, vojni minister general Huntzinger ter zunanji minister Flandin.

Proračun Petainove francoske vlade znaša za prvo letošnje trimesečje 40 milijard frankov. V to vsoto so vračunani stroški za plačevanje nemške zasedbe in razne izredne potrebe.

Angleški radio je poročal med prazniki, da je prestopilo na angleški otok 15 nemških pehotnih vojakov. Poudaril je kot zanimivost, da pripada teh petnajst infanteristov osmim različnim nemškimi trupam.

Sovjetski poslanci v balkanskih prestolnicah so bili poklicani v Moskvo, da poročajo vladi o položaju na Balkanu.

Vojaško službo je podaljšala sovjetska Rusija od dveh na štiri leta.

Rooseveltovo protikandidat pri lanskih predsedniških volitvah Willkie je kritiziral Rooseveltovo novoletno govor samo radi tega, ker ni govoril še bolj odločno za pomoč Angliji.

Predsednik ameriških Združenih držav Roosevelt je otvoril na Kraljevo z velikim govorom 77. zasedanje ameriškega kongresa ali parlamenta. Med drugim je posebno poudaril, da ne bodo Združene države nikoli dopustile, da bi pristal ameriški narod na mir, ki bi ga narekovali napadalci. Kot boriteljica za svojo svobodo bo dala Amerika boriteljem za svobodo na razpolago vse: ladje, letala, orožje in municijo. Rooseveltov govor je bil sprejet od parlamenta z navdušenjem.

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili sosedu, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

Coprniki mu je ponudil kup kart. Res je potegnil Peter karovega kralja, sosed je potegnil srčnega, tretji križvega in četrti pikovega. Začuden so se fantje spogledali. »Migec« jim je pobral vse štiri kralje in jih je pomešal med druge karte, pri tem pa se je zadrhl tja na Judeža:

»He, ti tam, ne dremlji! Oči odpri, štirje kralji ti lezejo za uhlje.«

Vtem je zagnal vse karte Judežu v glavo. Ta se je naglo obrnil in je stegnul desnico z razprtimi prsti, kakor da se brani. Pa glej! Na koncu njegovih prstov so obvisle štiri karte: karov kralj, srčni kralj, križev kralj in pikov kralj. Nekaj sekund so karte tako obstale in vsak jih je lahko videl, potem so popadale ena za drugo na tla. Gledalci so se zakrohotali in zaploskali, Judež pa je pobral karte po tleh in jih je nevoljno in godrnjaje tagnal spet nazaj na mizo.

»Tvoji kralji so vsi iz papirja,« se je oglasil Laznikov hlapec. »Pokaži nam kakega živga!«

»To je nevarna reč, to je greh,« je hretil Migec. »Če vzameš ti na svojo vest, pa bi. Kaj plačaš?«

»Kovača.«

»Kaj kovača! Pet jih mora biti. Za manj ne grem poskušat.«

Fantje so denar kmalu zvrgli. Coprniki je spet štirim ponudil karte in res so spet potegnili same kralje. Coprniki je začel skrivnostno po zraku mahedrati, večkrat je pihnil

skozi rokav, potem je vzel škatlo iz žepa, vtaknil je one štiri karte s kralji v njo, jo zaprl in jo prevezal. Nato je pomahljal: »Hokus pokus okulorum« in podal škatlo županovemu Petru, češ naj jo odpre. Ta jo je odvezal in odprl — in glej, štiri žive miši so skočile iz nje...

Nastal je vrišč, coprniki pa je komandiral: »Okulorum, reks eks! Miška, miška, marš, miš!« Takoj so poskakale miši, ki so letale po mizi, nazaj v škatlo. Vse je tiščalo glave vkup, zraven pa se niso mogli nasmejati, ko je coprniki škatlo spet skrbno prevezaval. Ko je bila križem počez zvezana, jo je dal Laznikovemu hlapcu. Ta jo je odprl, toda v njej so bile spet prejšnje štiri karte s kralji, o miših ni bilo ne duha ne sluha.

Zdaj so se gledalci resno spogledali. Hip nato pa so se začeli dajati in kregati, eni so rekli, da za vso coprnijo ni nič drugega ko nenavadna spretnost, drugi pa so dejali, da je to res coprnija in da ima pri tem sam peklenšček kremplje zraven.

Migec pa je migljal z uhlji, z nosom, tresel je glavo in se režal, da ga je bilo kar groza pogledati.

»Hehehehe,« se je hihital, »moj kralj Škorpion je vse in zna vse.«

»Ti,« se je oglasil Praparjev Nace, bradat bajtar, »če tvoj coprski kralj res vse ve, ti bo tudi povedal, kdo je bil tisti, ki je Hudičev graben preskočil.«

Judež je napel ušesa.

skega morja, ki se razprostira med Spitzbergi in Novo Zemljo. Dolga je 1500 km. Gradilo jo je 8300 norveških delavcev pod vodstvom nemških inženirjev samo štiri mesece.

Voščen mož proti razbojnikom. Neka kalifornijska zdravnica je šestokrat z avtomobilom obiskovala po oddaljenih vaseh in samotnih naseljih bolnike. Večkrat se ji je primerilo, da je nalezila na potepuhe in razbojnike, ki jim je jedva odnesla pete. Ker svojega nevarnega poklica le ni hotela opustiti, si je dala narediti moža iz voska v naravni velikosti, ga oblekla v policijsko uniformo ter posadila v avto na zadnji sedež. Poslej je bila na voznih potih po samotnih krajih varna.

(Dalje sledi)

Deželak, skrbne matere iz Paneč. Kljub silni burji je bilo veliko pogrebcev. Prijatelji so se ji hoteli oddolžiti za ljubezen z veliko udeležbo na pogrebu. Rajna naj počiva v miru — žaljučim naše sožalje!

Smrtna kosa pri Sv. Pavlu pri Preboldu. Ob koncu pretečenega leta je začela smrt neizmerno kositi v našem kraju. Nekaj čudnega je, kadar pride s koso v Dolenjo vas, hoče pograbit najmanj tri ljudi zaporedoma. Par dni pred Božičem smo pokopali 84 letno preužitkarico Škok Nežo. Na biljo pred praznikom je umrla vdova posestnica mlina in žage Marjeta Cestnik, katera je vzgojila sedem otrok. Bila je vzorna krščanska mati. Ti dve sta stanovali vsaka na drugem koncu Dolenje vasi. Ob mrtvaškem odru slednje so se pogovarjali na sveti dan ljudje, ki so prišli kropit rajno, da smrt ne bo poprej v vasi mirovala, dokler se ne zadosti še s tretjo osebo. In zgodilo se je. V nedeljo zvečer pa je pograbila smrt moža in očeta duhovske hiše Janeza Škorjanc iz sredine vasi. Zjutraj je še bil previden s sv. zakramenti. Ko mu je pozneje zdravnik zatrdil, da ima srce in pijuča zdrava, da je posledica teh slabosti samo poapnenje žil, se je šalil, rekoč: »Potem pa še ne bom smel umreti, čeprav si želim, ker sem pripravljen.« V rajnikovo hišo je zahajal in še zahaja »Slov. gospodar« najbrž nad 50 let. Prav tako tudi knjige Družbe sv. Mohorja. Ne samo naročnik, ampak tudi točen

plačnik! Iz te hiše so vzrastli od treh rodov zaporedoma po en duhovnik. Tudi v sorodstvu po stari mami Luskarjevi. Stric rajnega pok. g. Franc Škorjanc, župnik, je umrl leta 1924; brat rajnega g. Matija, župnik v pok., pa bo obhajal 10. avgusta letos zlato sv. mašo v št. Pavlu. Sin rajnega pa je kaplan v Hrastniku. Pogreb je bil na novega leta dan ob obilnem spremstvu. Domačemu g. župniku sta asistirala gg. Alojzij Gabor in sorodnik Viktor Breznikar. Za krsto pa smo videli še dva gg. duhovnika, sina Jožeta in bratrance Luskarja, salezijanca iz Celja. Brat-zlatomašnik pa radi starosti in onemoglosti ni mogel spremljati rajnega. Člani Fantovskega odseka so v krogih nosili krasne vence. Gasilci so se udeležili pogreba v obilnem številu, tudi iz sosednih vasi. Cerkveni pevci so pred domačo hišo in na pokopališču zapeli rajnemu v slovo. Rajni bo ostal vsem v lepem spominu. — Dne 2. januarja sta umrla zopet dva. Tri mesece stara hčerka šentpavelskega brivca g. Goloba, stanujočega tudi v Dolenji vasi. Nato se je preselila smrt v Kaplo vas. V vinitarji so našli mrtvega — najbrž zadetega od kapi — p. d. Kladnika, krepkega moža šestdesetih let. — Dne 3. januarja pa je umrla v Sv. Lovrencu Pavla Ternovšek, mlada žena tkalskega nadmojstra v tkalnici »Prebold«. — Naj vsi počivajo v miru, žaljučim ostalim pa naše sožalje!

CROATIA BATERIJE

zlepne anodne-ogrevalne izdeluje semo domače tvornica

CROATIA

tovarna baterij

JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturaška 69.

— Krajevna KZ sporoča, da bo v nedeljo, 19. januarja po sv. maši v šoli govoril o gozdarstvu g. okrajni gozdarski referent inž. Miklavžič iz Maribora. Ker bo g. inženjer nam Pohorcem v korist napravil tako dolgo pot, je dolžnost nas vseh, da ga vsi gremo poslušati. Govor bo o tem, kako je treba izračunati množino rezanega in okroglega lesa in kako se določi množina stoječega lesa. Mislimo, da bo to predavanje vsakemu pohorskemu kmetu zelo koristilo. Les je naš zaslužek. Les mora biti tudi naša skrb! Zato še enkrat vsem: Poskrbite za veliko udeležbo!

Dravsko polje

Vurberg. Kot doslej že več let, je tudi letos šolsko upraviteljstvo s pomočjo Protituberkulozne lige in dobrotljivih src priredilo božičnico šolski deci. Bog poplačaj vsem, ki lajšajo bedo siromašnih ljudi! — Vrata v novo leto so se odprla in z zaskrbljenim obrazom smo stopili skozi nje, čeprav nam vsak prijatelj in vsak, ki smo ga v teh dneh srečali, želel srečo, bogastvo itd. A kaj, ko je pa sreča opoteča in ne vemo v kakšni obliki bo prišla in v čem se bo izkazala. Orijemal se bo vsak različnih sredstev, da srečo doseže, a ne smemo pozabiti na poštenje, vernost in zvestobo načelom, ki jih katoliški tisk širi. Orožje proti vsem motilcem miru in ljubezni, sejalcem sovražstva in odpadništva je bil in bo ostal krščanski časopis. Zato bi lepo priporočal: ostanimo svojim glasnikom vsi zvesti in se tudi prebudimo ter ga razširimo med našim krogom!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Še vedno smo pod utisom strašne izgube našega narodnega voditelja g. dr. Antona Korošca. Njegovega vladarskega pogreba se je udeležilo številno zastopstvo; tudi Fantovski odsek je bil zastopan po načelniku br. Domanjku in blagajniku br. Korparju. Razen žalne seje vseh društev smo zadnjo nedeljo v decembru imeli še skupno »farno žalno proslavo«, na kateri sta govorila bogoslovca g. Petek iz Frama in domačin g. Fideršek. Deklamirala pa sta dijak Zdoišek in T. Bele. — V časopisnem agitacijskem tednu so prišle najprej na vrsto Apaše, ki so se sijajno izkazale! Saj si jih je 36 na novo naročilo »Slov. gospodarja« in 3 »Nedeljo«. Posnemajte! — Zadnjo nedeljo so gostovali pri nas sosedni šentvidčani. Z velikim uspehom so nam predvajali spevoigrvo »Opat in grof«. — V nedeljo, 12. januarja, bo po večernicah tretje mesečno prosvetno predavanje, in sicer tokrat o zdravstvu. Gospa Kebrač, pomožna samarijanka RK v Mariboru, bo govorila o »Negi bolnikov ter prvi pomoči v nezgodah, ranah, opeklinah in ozeblinah«.

Dopisi

Mišniska dolina

Sv. Danijel nad Prevaljami. Smo precej v hribovitih krajih. Glavni naši dohodki so sadje in les. Dan na dan pojejo po naših gozdovih žage in sekire smrtne pesem gozdnemu drevju. Kaj bo? Tih in skrit je naš kraj, malokdo pride k nam. Zato moramo pa širši javnosti povedati to, da imamo pri nas tako slabe ceste, da že zdavnaj ne odgovarjajo predpisom in varnosti. Letos smo pridelali tako malo sadja, ko ni bila letina za to, zato tudi ni bilo mošta in ne žganja. Posledica tega je, da se tudi harmonika ne oglašča tako pogosto kot v drugih letih. Snega doslej še nismo dobili preveč, upamo pa, da ga bo še dovolj in da bomo lahko zvozili domov drva in steljo. Hud mrz nas je pa potisnil za peč in tam se pogovarjamo o vojni in podobnih stvareh ter premlevamo poročila iz »Slov. gospodarja«.

Kozjak

Gradišče ob severni meji. Na tukajšnji obmejni šoli smo 29. decembra praznovali veselo božičnico. Po raznih šaljivih in resnih deklamacijah ter petju šolskih otrok so bili ti deležni obdaritve z obuvom, z blatkom za obleke in perilo. Zahvaliti se moramo Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, nadalje g. ravnatelju Mastnaku in klasični gimnaziji v Mariboru, tovarnarjem Rosner in Huter ter drugim, ki so prispevali k tej resni potrebni obdaritvi. Hvaležni smo pa tudi šolskemu vodstvu za to uspelo prireditve. — Poročamo z veseljem še to

novico, da je bil predsednik šolskega odbora in vrli narodnjak Gregor Železnik odlikovan od kralja z redom sv. Save V. stopnje. K zaslužnemu odlikovanju čestita odlikovancu »Slov. gospodar«!

Pohorje

Sv. Martin na Pohorju. Tudi pri nas napredujemo. Tukajšnja ljudska šola s šestimi oddelki je imela do letošnjega šolskega leta samo tri učilnice. Krajevni šolski odbor se je v letošnjem šolskem letu posrečilo, da je izposloval nam četrtje učilnice v gasilskem domu. Šolski upravitelj je nabral med občani 7000 din prostovoljnih prispevkov za preureditev dvorane gasilskega doma v četrto začasno učilnico in za nabavo novih klopi ter drugega razrednega inventarja. Vsem dobrosrčnim darovalcem iskrena hvala. Storili ste veliko delo krščanske ljubezni do otrok v kraju. Šolski prostori so bili za tako veliko število otrok pretesni. Z vašo pomočjo smo vsaj za silo uredili slabe šolske razmere. Čaka nas še mnogo potreb v šoli in izven nje. Treba bo dobiti vsaj še eno učno sobo, da bodo vsi učenci imeli dopoldanski pouk. Popraviti bo treba razpadajočo streho na šolskem poslopju. Planinci bodo morali počasi misliti na svojo šolo itd. Dobra šola je najboljše doto za vsakega otroka. Lepa šola je vsakomur najlepši dokaz, da občani svoje otroke ljubijo in da zanje lepo skrbijo. Lepa hiša, dober gospodar! Lepa šola, skrbni občani! Kdor več zna, več ve! Zato podpirajte šolskega upravitelja pri stremeljenju, da bo tudi v šmartnem nekoč lepa šola.

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

»Gospoda, jaz sem Krištof Wildenrainer, rojen Mariborčan. Kakor vidva, sem tudi jaz okušal v mlajših letih kruh preprostega 'landskehta', preden so me povikali v stotnika in mi zaupali z najvišjega mesta radi junaških činov nad Turki službo sodnika in poveljnika rojstnega mesta — Maribora.«

Kratka in jedrnata predstava ni samo zblizala trojice, ampak jo celo spoprijateljila v najkrajšem času. Par krepkih požirkov najboljšega iz globokega pinta in že so vrel iz gospoda Krištofa najdrznejši vojni doživljaji iz dobe navadnega »landskehta« do stotnika pod junaškim Jurijem pl. Frundsbergom.

Kakor hitro mu je bila poverjena služba mestnega sodnika, že ga je doletela najtežavnejša naloga: razklopotati utrdbno mestno obzidja popraviti, založiti z orožjem ter strelivom in izvezati meščane z okoličani za obrambo.

V dveh letih se je spremenil Maribor v tako močno trdnjavo, da so si pred tremi leti Turki na pobegu izpred

1 D .aja trikrat pošteno polomili zobe, ko so se hoteli polastiti obdravskega mesta z naskoki, pri katerih je na padala prav za prav peščico dobre izurjenih branilcev kot listja in trave številna mohamedanska zalega.

Že pred oblego Maribora leta 1529. je bil kot poveljnik toliko previden, da je ustvaril poleg ojačenega mestnega obzidja ter poglobitve obrambnih jarkov v obsejni zunanji utrdbi manjšo notranjo s tem, da je spremenil mestno pokopališče okrog župne cerkve svetega Janeza v tabor kot zadnje obrambno zatočišče za primer, da bi uspel sovražniku na kakem mestu vdor skozi prvi obrambni obroč.

Sicer je bila ta previdnost tedaj odveč, ker napadalci niso vdrli preko obzidja, dasi so zanetili silovit požar na Koroški cesti s pomočjo gorečih puščic, bo pa imel tokrat manj dela glede zavarovanja napram vsemu močemu in nemogočemu.

Delavni, hrabri in res neustrašeni gospod Krištof bi bil razdril še marsikatero iz poglavja o svojih junaških zaslugah, da se niso odprla vrata in ni vstopila hčerka, katero je predstavil in jo obenem pokaral:

»Kunigunda, kje si se zamudila tako dolgo, da moram pri dobrem vinu gladovati s tako odličnima gostoma?«

Običajni predstavni stisk rok je bil spremljan od strani gostov z največjim začudenjem, od strani gospice Kunigunde pa s škodoželjnim posmeškom in z glasno pripombo:

Piščanci kot martinčki. Posebne vrste ptiči žive v krajih ob največji reki na svetu, ob Amazonki. Prav za prav so to neke vrste piščanci. Ko zapuščajo gnezdo, so spoočetka zelo nerodni, oziroma bi bili nerodni, če bi »odhajali v svet« po dveh, tako kakor pri nas. Toda ti ameriški piščanci so se menda tudi naučili ameriške iznajdljivosti. Iz gnezda odidejo »po vseh štirih«, to se pravi, po nogah in perutnicah. Pri svoji hoji, ko se opirajo na močno razvite perutnice, so kar precej podobni martinčkom. Druga zanimivost teh amazonških piščancev pa je v tem, da so njihove perutničke oborožene z nekakimi krempljčki s palcem in štirimi prsti. To je nekaka njihova roka, katero se lahko

Upamo, da bo udeležba tolikšna, kot je bila pri obeh Petančičevih predavanjih o sanjah in spiritalizmu.

Slovenske gorice

Sv. Jurij ob Pesnici. Na štefanovo je naš Fantovski odsek počastil spomin pokojnega g. dr. A. Korošca v šolski dvorani, ki so jo mladi in stari, domačini in tuji napolnili do zadnjega kotička. Dvorana je bila vsa v zelenju in črnini, na odru je pa krasil sliko velikega pokojnika iz smrekovih vej izpisan napis »Slava voditelju«. O pokojnem velikem sinu slovenske zemlje je govoril g. učitelj Sudar. — Po spominski besedi so fantje in dekleta uprizorili Jurčičevo narodno igro »Tihotapek«. Uprizoritvev je bila, sicer skromna, toda eno je neizpodbitno, da se tudi obmejni šentjur drami, da se vendar že enkrat v temeljih daje šentjurska nedelavnost, ravnodušnost in stara zakrknjenost, ker se krog agilne, narodno zavedne in nadarjene mladine iz tedna v teden vse bolj množi. Nič zato, če so v tem krogu, ki ne vidi preporeda naše vasi v kartah in biljardu, skoraj samo viničarski in delavski sinovi. Kaj še! Prav na te smo ponosni! Kako so nas navdušili ti naši fantje na svoji akademiji 8. decembra s svojo samozavestjo in postavnostjo! Topla zahvala ob tej priliki šolskemu upraviteljstvu, ki je radevolje prepustilo uporabo šolske dvorane Fantovskemu odseku.

Velika Nedelja. Na tukajšnji šoli posluje že sedmo leto šolska kuhinja, kjer dobivajo v zimski dobi siromašni otroci toplo kosilo. Mnogo težav in zaprek se je srečno prebrodilo v teku časa, da se je ohranila ta dobrodušna ustanova za telesni in duševni razvoj naših malčkov. — Spričo skrajno neugodne letošnje letine je bil njen nadaljnji obstoj ogrožen in to v dobi, ko se seli v marsikatero delavsko in viničarsko hišo pomanjkanje ter bi bila pomoč revnim otrokom najnujnejša. Pa tudi v teh skromnih razmerah so se radevoljno odzvali klicu po pomoči mnogi darovalci in dobrotniki ter prispevali po svojih močeh v živilih in denarju. Med mnogimi drugimi so izdatno podprli akcijo za nadaljnje poslovanje šolske kuhinje znani stari prijatelji šolske mladine. Tudi upraviteljstvo križniške uprave je takoj ugodilo prošnji ter dobavilo potrebno kurivo in nekaj živil. Na predvečer velikega praznika miru pa je prejel odbor obvestilo, da je na predlog tukajšnje križniške uprave naročil veleč. križniški priorat v Ljubljani, naj se pokloni šolski kuhinji v spomin smrti voditelja in ministra g. dr. Antona Korošca v živilih in denarju ali samo v živilih vsega v skupnem znesku 1000 din. S tem je vodstvo omenjene ustanove najdostojneje počastilo spomin velikega pokojnika, saj je bil ravno g. dr. Anton Korošek tisti, ki je za časa svojega ministrovanja ponovno vzpodbujal krajevne činitele v vsej državi, naj se ustanavljajo pri vseh šolah v državi šolske kuhinje. Vsem in vsakemu dobrotniku, posebej pa še križniški upravi za njeno plemenito zamisel, naj bo ljubi Bog obilen plačnik!

Apače. Vsi zavedni Slovenci naše občine poznajo veliko vlogo, ki jo je imel pokojni g. dr. Anton Korošek pri ustvarjanju Jugoslavije. Radi tega je imel občinski odbor žalno sejo, na kateri je g. žu-

pan Franc Režonja iz Vratje vasi govoril o življenju in zaslugah pokojnega voditelja, o njegovem ugledu in o dobrotljivosti njegove roke, ki je vse razdelila med dijake, siromašne otroke in one, ki so ga prosili za pomoč. Nebeški plačnik naj mu vse obilno povrne!

Mursko polje

Ljutomer. V Katoliškem domu se je 22. decembra vršila spominska proslava, da se oddolžimo velikemu pokojniku g. dr. Antonu Korošču. Najprej so pevci zapeli pesem, potem je recital v imenu mladine J. Cerkenik »Umril nam je oče«, za njim je v imenu JRZ govoril Ljutomerski župan g. F. Slavič, nato v imenu zadruge ravatelj g. P. Potočnik, v imenu MJRZ pa g. M. Husnjak. Za konec so pevci še zapeli »Vigred se povrne«. Nabito polna dvorana je bila priča priljubljenosti pokojnega voditelja. Slava njegovemu spominu!

Ljutomer. Močan jug je stopil ves sneg, tako da smo novo leto imeli brez snega — toplo in sončno. Toda že 2. januarja je pričelo dežiti. Dež je na tleh in drevju sprotil zmrzov in nastala je poledica. Ceste so bile kakor asfaltirane. Bati se je, da bi poledica škodovala ozimni in sadnemu drevju. — Fantovski odsek je za svoje člane priredil tridnevne duhovne vaje s šestimi govori. Govoril je govornik iz Ljubljane. Povabili so vse fante in moše, ki so se vabili polnoštevilno odzvali. Pričele so 3. januarja zvečer, a zaključek je bil na Kraljevo. Ob 8 je bila zborna sv. maša, pri kateri so vsi obiskovalci pristopili k sv. obhajilu. Po sv. maši je bil zaključni govor v Katoliškem domu, ki so ga spremljale skioptične slike.

Štrigova pri Ljutomeru. Nekateri zagrebški listi so poročali o veliki proslavi, ki se je baje vršila ob priliki blagoslovitve obnovljene župniške cerkve v Štrigovi. Med ostalim so navajali, da je pri sprejemu bilo nad 4000 ljudi, da je na šolskem splotju bila razobešana hrvaška zastava, ki so jo prejšnja slovenska oblastva prepovedala, da je med ostalimi, ki so g. nadškofa pozdravili, istega pozdravil tudi predsednik krajevene organizacije HSS, ki je baje izrazil željo ljudstva, naj bi se na tukajšnji šoli spet uvedlo poučevanje katekizma v maternem hrvaškem jeziku, kakor se je to že od davno poučevalo, in da je dobil odgovor, da se bo Štrigova v kratkem vrnila k banovini Hrvatski. Resnici na ljubo navajamo sledeče: Pri sprejemu je bilo s šolskimi otroci vred največ 400—450 ljudi. Prvi je pred šolskim splotjem pozdravil g. okrajni načelnik iz Ljutomera, potem g. župnik, nato pa župan občine Štrigova, nakar je zaradi hudega mraza sprevid krenil v šolsko poslopje, kjer sta g. nadškofa pozdravila še šolski upravitelj in domači g. kaplan. Da bi med pozdravitelji bil tudi predsednik krajevene organizacije HSS, ni res, ker v štrigovski župniji ali občini taka organizacija sploh ne obstoja, torej tudi njenega predsednika ni. Pač pa se je neki moč pritožil, zakaj se na naši šoli deca poučuje v katekizmu v slovenščini, ne pa v hrvaščini. Smešno! Ta moč ni niti predsednik krajevene organizacije HSS, ni predstavnik ljudstva, nima otrok (ne samo šoloobveznih, on otrok sploh nima!), navsezadnje pa on ni občan občine štrigova. Po njegovem izvajanju je nastal smeh, nakar je g. nadškof v kratkem odgovoril, da je njegova želja ta, naj bi se štrigovsko vpra-

šanje rešilo na tak način, da bo zadovoljno ljudstvo samo, i Hrvatje i Slovenci, ker so nam in bodo bratje Slovenci največji prijatelji, s katerimi moramo v najboljših odnošajih živeti. Pripomni mo še, da se v štrigovski šoli noben predmet, najmanj pa katekizem, poučuje v slovenščini, temveč se ves šolski pouk vrši v čisti štokavski hrvaščini. Kar se pa tiče razobešanja zastav, je resnično to, da je plapolala, ena hrvaška zraven papeške zastave na cerkvenem stolpu, ena pa na drugi zasebni zgradbi, dočim je na šolskem poslopju visela »neutrlna« zastava, ki se jo lahko smatra kot hrvaško, z druge strani pa kot državno; na vseh ostalih zgradbah pa so visele državne in papeške zastave, razen teh je v spomin dr. Korošceve smrti visela še ena črna zastava. Tudi ni res, da bi slovenska oblastva do sedaj prepovedovala izobešanje hrvaških zastav, ker so jo tisti nekaterniki, ki jo redno izobešajo, neovirano izobešali. Tudi ni res, da bi se g. nadškof udeležil banketa pri šolskem upravitelju, kakor tudi ni res, da bi po svečanah večernicah v župni cerkvi g. nadškof imel velik govor, ker ta dan g. nadškof v cerkvi kakega govora sploh ni imel. Kakih posebnih svečanosti ali manifestacij pa v teh dneh v Štrigovi sploh ni bilo. Obisk g. nadškofa v Štrigovi je bil strogo cerkvenega značaja.

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Ali ste že obnovili naročnino za »Slov. gospodarja«? Koliko naročnikov je že kdo dobil nanovo za leto 1941? Ali že imate in poznate »Nedeljo« in »Kmečko ženo«? Sedaj je čas naročanja! Pomenite se doma, idite od soseda do soseda, dela ni zunaj in ljudje imajo radi, če jih kdo v tem dolgem zimskem času obišče, da pokramljava in za novicami vprašujejo. Prijatelj, sedaj nič ne zamudiš, zato na apostolsko delo vsi za katoliški časopis, od hiše do hiše! — Vinarska zadruga je razdelila za spodnje Haloze 10.000 kg naročene rži in je je še zmanjkalo. Rž je bila lepa. Te dni bomo dobili tudi koruzo, ko bo omogočen radi snežnih razmer na cestah zopet redni promet. Tudi poštini avto ne vozi radi prevelikega snega Ustanavljamo »Kmetijsko prodajno in nabavno zadrugo« za Haloze in člani že pristopajo. Je že skrajni čas za to. — Božičnica »Slovenske straže« v Mariboru je tudi naši ubogi obmejni haloški deci podelila en del v ta namen zbranih darov v to določeni revnim šolskim otrokom. En del otrok je bil obdarovan v šoli, en del pa je bil določen od Katoliške akcije in razdeljen najpotrebnejšim v društveni dvorani pri Sv. Katarini. Vsem darovalcem, ki so omogočili »Slovenski straži« obdarovanje v oblekah revnim otrokom, kakor tudi »Slovenski straži« v Mariboru najlepša zahvala!

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Morilec Karel Makovec iz Štrigove, ki je bil pred kratkim na tukajšnjem okrožnem sodišču za dvojni umor obsojen na smrt, se je proti kazni pritožil in apelacijsko sodišče mu je smrtno kazen spremenilo v dosmrtno robijo. — Akcija za zimsko pomoč soboškim siromakom je dobro uspela. Saj so že doslej naši uvidevni Sobočani prispevali okrog 100.000 din.

»Da, da, gospoda Janez in Pero, jaz sem tista Micka v kadi, kateri sta pomagala napolniti vodo.«

Opravičila kar niso mogla z jezika, ker sta gledala častnika pred seboj v praznični obleki še nekaj več za moško oko, nego jima je dovoljevala visoka kad na kottanjestem kolovozu.

V obraz se je smehljala gostoma ne le vesela, korajžna in ljubka voznica Micka, ampak tudi biser dostojanstvene lepote, spoštovanje vzbujajoče nedolžnosti in šegavo smehljajoče ljubeznivosti ter postrežljivosti.

Trpelo je nekaj časa, preden je zvedel gladni očka, da je hčerka Kunigunda že znanka z junakoma s poti iz Limbuša v Vrhov dol.

Nedolžna zamenjava osebnosti je zbližala na mah nišno hčerko s poslancema, ki sta bila gospodarju hvaležna, da je silil na okrepi v jedi.

Prigrizku, tečni večerji s praznenjem poličev iz vse vinske zaloge gospoda mestnega sodnika je sledila pobratimija treh junakov. Pred nočnim počitkom je zaključilo sprejemno pogostitev povabilo gostov na nekajdnevno bivanje na trgatvi v slovenskem vinorodnem kraju.

Trgatev in povabilo na lov

Čisto kakor dandanes so posedali premožni mariborski meščani tudi v času naše povelji v okolici posestava in vinograde, kamor so se zatekali na prijateljske zabave in oddih. Mariborčanom sta bila dobro znana že pred

stoletji zapeljivi okus in moč vin po gričih Pekar, kamor je spadal tudi sloveči Vrhov dol.

Trgatev pri imovitem meščanu v tihem zatišju, pri okusni kapljici ter bogati postrežbi ob zvokih slovenskih pesmi in ob večernem kramljanju o junaško prestanih vojnih pohodih, katerim se čudi mlada in lepa Kunigunda — si li moremo predstavljati kaj bolj mikavnega tudi za raskavo vojaško srce?

Prav gotovo ne!

Skriti Vrhov dol je bil za graničarska častnika nekajdnevni raj. Nikamor se jima ni mudilo od gostoljubne ter od nežnih dekliških rok oskrbovane mize.

Najbolj prijetne zabave je enkrat konec. Če je pa zaključek krona zavžitega veselja, se vtisne trajno v spomin in je tolikokrat odločen ali vsaj kažipot za vse življenje.

Deteljica graničarskih junakov se je vzljubila v Wildenrainerjevi viničariji, koje posebna privlačnost je bila mlada Kunigunda, edinka pred leti dvovelega mestnega sodnika. Gospodar, ki je računal na izdatno pomoč najnovejših pobratimov, je naročil ljubki hišni gospodinjici, naj nikar ne šteti s postrežbo tako odličnima in vplivnima gostoma.

Da bi odnesla vojna tovariša trajne spomine iz Vrhov dola, ju je povabil za slovo od vinske trgatve na divje svinje, katerih so se podila cela krdela po Pohorju in

mali nebolgjenčki oprjemejljejo. — Končno pa si ti piščanci upajo tudi v vodo, kjer jim perutnice nič manj ne pridejo prav. Služijo jim kot plavuti. Ze takoj ko se zležejo, znajo izborno plavati in jim ni treba še posebne plavalne šole.

Ljudi s slabim sluhom je več nego si mislimo. Ljudi s slabimi očmi je mnogo več, nego jih vidimo z naočniki, kajti marsikdo naočnikov, čeprav bi bili potrebni, iz tega ali onega razloga ne nosi. Koliko pa je tistih, ki slabše slišijo, nego bi jim bilo treba? Za naglušnost nimamo nobenih zunanjih znakov, kakor so naočniki za slab vid, kakor ugotavlja neka švicarska statistika, pa je ljudi s slabim sluhom dosti več, nego si običajno mislimo. Tako so ugotovili,

Turnišče. Na novega leta dan po večernicah je naše Prosvetno društvo imelo v farnem domu prav uspelo božično proslavo. Ljudje so dvorano čisto napolnili. — Na sveti dan zvečer je v eni izmed naših gostiln prišlo do nepotrebnega obračunavanja, pri katerem je neki gospodič s stolom udaril po glavi Jožefa Zdravca s tako silo, da je bil fant takoj ves krvav. Ker fanta niso takoj spravili k zdravniku, je sedaj postalo njegovo stanje precej kritično. Zadnje besedo o tem »junakem« dejanju bo izreklo sodišče.

Beltinci. G. inž. Albin Neřima je bil za delovanje v Zvezi fantovskih odsekov odlikovan z redom sv. Save 4. stopnje. Čestitamo! — Pretekli teden sta se tukaj poročila profesor Rudolf Branko in gđna Marija Gumilar, hčerka šolskega upravitelja v Lipovcih. Bilo srečno!

Sv. Sebeřčan. Naše Prosvetno društvo je imelo v nedeljo spominsko slovesnost za pokojnim voditeljem g. dr. Antonom Koroščem. Po lepo podani deklaraciji »Umrli nam je oče« je g. župnik podal v glavnih obrisih življenjepis umrlega in njegov pomen za slovenski narod ter za Jugoslavijo. Žalni sestaneek se je končal z molitvijo za rajnega. — Naročniki »Slov. gospodarja«, pogledite pri sosedu, če še nima naročenega katoliškega lista, pokažite mu »Gospodarja«, povejte zanj lepo besedo, boste s tem naredili dobro delo pred Bogom in pred ljudmi. — Naše agilno Prosvetno društvo pripravlja igro za pustno nedeljo in bo na sporedu igra, da se boste lahko od srca nasmejali.

Savinjska dolina

Šmartno ob Paki. Dne 26. decembra je bil dopoldne občni zbor krajevne KZ, ki je prav lepo uspel. Pri volitvah je bil izvoljen večinoma stari odbor, kateremu želimo pri delu obilo uspehov! — Istega dne popoldne pa je imelo občni zbor Prosvetno društvo v društveni dvorani. Iz podanih poročil je bilo razvidno, da je društvo delavno in odbor agilen. Pri volitvah je bil izvoljen odbor z Martinom Steblovnikom, predsednikom Kmetijske zbornice, in g. Francem Časlom, duhovnim svetnikom in župnikom, na čelu. Novemu odboru želimo obilo uspehov pri delu za katoliško prosveto in vzgojo članov v duhu katoliških načel!

Gornjigrad. Ker v pretečenem letu ni bilo skoraj nobenega odmeva od nas, zato se oglašamo vsaj v novem letu. Naš dolgoletni predsednik Prosvetnega društva g. Matija Jamnik je bil nedavno odlikovan za državljanske zasluge na prosvetnem polju z zlato kolajno. Odlikovanje mu je izročil g. okrajni načelnik. Naslovil je nanj zelo pohvalne besede kot zavедnemu ter neustrašnemu borcu za narodne ideale. Ob tej priliki mu čestita tudi članstvo Prosvetnega društva ter se mu zahvaljuje za vse njegovo požrtvovalno delo pri društvu. Želimo, da bi še vbodoče uspešno vodil društvo! — Decembra je naša prosveta predvajala poučno dramo »Naši otroci«. Društvo si je tudi nabavilo precej novih knjig. Vsak prijatelj katoliškega čtiva naj seže po njih v zimskem času! Sedaj se igralci pripravljajo na krasno Brunnovo dramo »Adelajda, koroška rožak«. Igra je vzeta iz turških vpadov na slovensko zemljo. Doslej je igra že doživela po raznih odrih velik uspeh. Tudi pri nas ne bo izostal. Na to igro že sedaj opozarjamo vse naše prijatelje!

da je med pet in dvajsetimi osebami pri kakšnem predavanju ena, ki predavateljčevim besedam težko sledi. Ob telefonu, kjer je poslušanje delno udobneje, pa slabo sliši povprečno komaj ena oseba med štiritostimi.

Past za tatove. 52 letni šofer Ferdinand Parz si je v okolici Dunaja uredil farmo za kokoši. Ker se je bal tatov, je zgradil napravo, ki naj bi se sprožila, če bi nepoklicani prestopil prag kokošnjaka. Pa je ponoči sam hotel stopiti v kokošnjak, da bi videl, če je vse v redu. Usoda je hotela, da se je pri tem naprava proti tatovom sprožila in pogodila Parza s kroglo naravnost v čelo.

Pes je ujel vlomilca. V nekem nemškem obmorskem mestecu se je v

gozdnih kotlinah, ki so začele tik pod slovečimi vinogradi v Pekrah.

Divjih svinj še sicer ni podil ne Janez in ne Pero, a kaj je ta zverjad napram tolikim spopadom z najboljšimi divjanimi turškimi plemeni!

Gospodar in gostitelj je poučil gosta, da je treba divjega ter od lovskih psov zaustavljenega ščetinca dobro potipati s sulico iz neposredne bližine in po njem je. K smrtonosnemu sunku spada le nekoliko duhaprisotnosti, korajže in moči, kar je pa itak v obilni meri v glavi, srcu in rokah vsakega graničarja...

Rešitev iz smrtne nevarnosti

Lov je pričel v soboto zjutraj, da bi bila nedelja nekaka zaključna slovesnost.

Lovišče je bilo itak pred nosom. Treba je bilo iz okolice zbobnati za tri lovce nekaj kmetov s psi gonjači in uspeh je bil zasiguran.

Gonjači so zajeli dobro poznana zatočišča svinjske divjačine, katero so skušali pognati s krikom, ropotom in pasjim laježem iz skrivališč pred sulice lovcov.

Na vseh krajih je odmeval trušč, cvilenje in lajež psov, čuti je bilo lomastenje prepodene in prestrašene svinjadi po grmovju in dračju, a krđela so večinoma smukala mimo lovcov, ne da bi se bilo posrečilo zaustaviti le enega samega merjasca.

Že je šlo proti poldnevu in nobenemu lovcu se ni ponudila prilika za naskok in dokaz lovske neustrašenosti.

Bele vode—Sv. Križ. Letos bomo postavili k Sv. Križu križev pot. Radi bi tudi postavili še eno romarsko hišo. Zopet bomo trkali na dobra srca prijateljev Sv. Križa. Z božjo pomočjo bomo vse naredili. Popravili bomo tudi našo cesto. Banovina in občina sta nam že obljubili svojo pomoč.

Šmarski kraji

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Stopili smo v novo leto. Božične praznike smo obhajali sicer zelo skromno, vendar so družine, ki so preživele praznike v tistem miru, ki ga jim je prineslo »božje Dete«, bile zadovoljne. Sedaj zaključujemo gospodarske letne račune, ki na žalost skoraj povsod izkazujejo pasivo. Kujemo načrte za bodočnost. Sedaj je čas misliti na čtivo. Vsi dosedanji naročniki »Slov. gospodarja« smo obljubili zvestobo svojemu najboljšemu prijatelju. Naš najboljši prijatelj je »Slov. gospodarj«. Potrudili se bomo vsi, da temu našemu prijatelju pripravimo pot v vsako pošteno slovensko krščansko kmetško hišo! Zavedajmo se, da dandanes, v teh razburkanih časih, kmetško ljudstvo najbolj potrebuje dobrih nasvetov, katere nudi naš najboljši prijatelj, »Slovenski gospodarj«. — Dne 22. decembra smo imeli v društvenem domu spominsko proslavo za našim velikim slovenskim voditeljem g. dr. Antonom Koroščem. Udeležba je bila sijajna. Naše ljudstvo globoko žaluje za svojim največjim sinom. Na sporedu sta bila dva žalna govora. Ob zaključku pa je slatinski pevski zbor pod vodstvom gospe Gračnerjeve ganljivo zapel žalostinko »Zvonovi zvonijo«. — Kakor vsako leto, je tudi letos občinski odbor sklenil obdarovati občinske reveže za božične praznike. Občina se je spomnila vseh tistih revnih, ki so brez svojcev, oziroma tistih revnih družin, ki žive skromno v bedi in pomanjkanju. S pomočjo tega občinskega daru se je obdarovanim družinam vsaj delno ublažilo gorje na dan rojstva Deteta božjega. — Tudi ravnateljstvo zdravilišča se je za praznike spomnilo najrevnejših.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Dan za dnem doživljamo razna svetovna presenečenja. Tudi povišanje vseh cen nas je presenetilo. Razna živila so se tako podražila, da je mali kmet, kočar in delavec že danes skoro pred vratmi obupa. 1 kg slanine stane 28—30 din, 1 kg krušne moke 5 din, 1 kg bele moke 9.50 din, pa je še dostikrat dobiti ni. Pri nas je pasivni kraj. Imamo precej delavcev, ki so danes deloma brez zasluzka in gledajo v obraz svoji bodoči usodi. Na kmetijah se bo morala vrniti zopet stara navada, da bomo morali uporabljati namesto železa les, pri vozovih, plugih in pri raznem orodju, ker je železo že predrago. 1 kg železa stare 8—10 din. Kmet sploh ne bo mogel več živeti, če se razmere ne bodo izboljšale, še manj pa kočar in delavec. Želimo, da bi nam novo leto prineslo boljše razmere, da bi se lahko imel na zemlji obstoj kmet, kočar in delavec. Predvsem pa želimo, da bi nam Bog ohranil ljubi mir. Oblast in njene podrejene organe pa prosimo, da z budnim očesom opazujejo razvoj trgovine in navijačce cen najstrože kaznujejo. Pozdravljamo tudi banovinski nalog, po katerem so morale vse občine izvoliti prehranjevalni odbor. Ta odbor bo skrbel za prehrano ljudstva, katero mu pripada v njegovem področju.

Temu odboru stavi na razpolago potrebni kapital občina. Pri nas je izvoljen odbor, v katerega imamo popolno zaupanje. S tem bo ovirano navijanje cen od strani posameznih trgovcev. Želimo samo, da ta odbor začne čimprej z delom. S petrolejem nas je tudi zajela kriza. Morda bo zgoraj omenjeni odbor izven svojega okvira posredoval, da dobimo občani pripadajočo količino petroleja — ne samo na papirju, marveč v resnici.

Laški kraj

Sv. Miklavž nad Laškim. Letina je bila radi prevelikega deževja tako slaba, kot po pripovedovanju starih ljudi ne od leta 1895., ko je pod dolgo trajajočo snežno odejo segnilo vse ozimno žito. Poleg živinske krme, katere je bilo dovolj, je vse slabo obrodilo. Cene živine so se dvignile, a nekaterim drugim predmetom, kot obleki, obutvi, pa še bolj. V šoli se vrši sedaj v zimskih mesecih gospodinjski tečaj za dekleta pod vodstvom šolske upraviteljevice gđne Bende. Dekleta od dekliške KZ pa se pripravljajo na igro »Lurška pastirica«. Zadnjikrat se je ta igrala igrala pri nas leta 1918. Občinska cesta iz Rimskih Toplic k Sv. Miklavžu se je preteklo jesen precej popravila, nujno potrebne popravila so še nekatere druge občinske ceste v naši župniji, predvsem pa stopnice na pešpoti od Rimskih Toplic čez skalo k Sv. Miklavžu.

Sv. Rupert nad Laškim. Vseh mogočih stisk je bilo v pretečenem letu na pretek, a ljudstvo živi in se giblje navzlic hudemu času. Novo leto nas zaspuje z ledom in snegom. Strašne so poti in ceste. Povsod sam led, drevje stoka pod težo ledenega oklepa, ki se je oprijel vsake vejice. Zato pa se zapiramo v tople sobe in pridno prebiramo Mohorjeve knjige in naše dobre časnike, ki nam poročajo o strašnem trpijenju, v katero goni ubogo nedolžno ljudstvo vojskina blaznost. Dne 4. januarja je zopet padal sneg na ledeno skorjo starega snega, ki je velika nevarnost za zimske setve, katere se lahko zadušijo, ako bo sneg dolgo obležal. Naj nam bo Bod prizanesljiv!

Šmarjeta pri Rimskih toplicah. Zopet je eno leto za nami. Sedaj ob novem letu si vsi voščimo, da bi letošnje leto vsaj tako preživel, kot smo lanskega. Vse vprek jadikuje o draginji, ki narašča z dneva v dan, toda vse bomo laže doprinesli, če nas Bog obvaruje najhujše šibe: vojne. Da pa si sami ne bomo podžigali nesreče, zato proč z liberalnim časopisjem! Zda ob novem letu bodi nas trden sklep: V vsako slovensko hišo katoliški tisk! Vsaka hiša imej »Slov. gospodarja«!

Posavje

Razbor pri Zidanem mostu. Na božične praznike smo se dobro pripravili. Za Marijin praznik je prišel g. svetnik Kalan iz Ljubljane. V preprostih petih govorih je razložil lepoto čistega Marijinega življenja in srečo vernega Marijinega otroka. Pričakuje se, da bodo bodrilne besede imele uspeh in ne bo v župniji hiše, ki ne bi naročila vsaj en katoliški list. Božične praznike smo obhajali v tihi nebeški sreči, prenovljeni po dobri pokori v adventu, z Bogom v srcu. Vse praznike je bil občuten mráz, burja je dobila tak obseg, da ne pomnijo niti najstarejši ljudje.

Ravno so hoteli odtrobiti za opoldanski odmor, ko so zagnali psi besno bevskanje, osredotočeno na neko kotanjno v borovem gozdu, nedaleč od lovskih stojišč. Psi so oznanjali iz polnih grl, da napadajo divjačino z družinirni močmi, a tolikanj težko pričakovanega divjega prašiča ni bilo od nikoder.

Prireditelju lova je pošla potrpečljivost. Opozoril je tovariša na strogo pripravljenost in odbrzel v hosto, da požene sam, kar se je trđovratno zoperstavljalo srditim pasjim napadom.

Zagledal je kmalu orjaškega merjasca s čekani liki rogovi, s katerimi je odrival in metal od sebe pasjo nadelgo, se vrtel v krogu po globeli in bruhal iz oči ogenj pogube na vsakega, ki bi se ga drznil pregnati iz kolikor toliko varnega zaklonišča.

Gospod sodnik se nikakor ni maral sam lotiti merjasca, ampak ga le podregati na pobeg v smeri proti enem izmed gostov. Kakor hitro ga je zver zagledala, je buhnila z vso srditostjo in zaokrenila proti človeškemu napadalcu.

Lovca je takoj uganil, da bo od psov ogroženi velikan sledil njegovim očem, le previdno se bo treba ritenski umikati in zvabiti plen za zabod gostoma.

Lastnik lova je bil preizkušen glede vseh navad ter muh ščetinaste zveri, vendar tokrat bi mu bila skoraj vsa preizkušnost za las v pogubo.

Na konju začel — na svinji končal

(Zgodba brez besed)

1.

2.

SMEJTE SE!

Krivicica

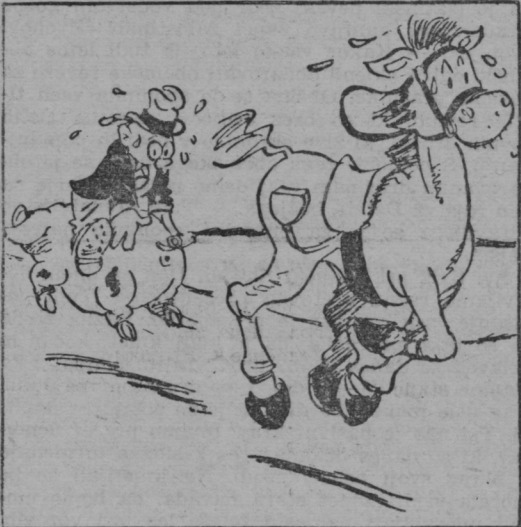
Učitelj v šoli govori o krivicici. Pojasnjuje, da je krivično to, če dva enako zaslužita kako stvar, pa vendar ne dobita enakega plačila. Nazadnje vpraša učence, ali bi kateri znal navesti kak primer.

Mali Mihec vstane in reče: »Za krivicico smatram to, da ste meni dali štiri packe, Tončku pa samo dve, čeprav sva imela enako zamazane roke.«

3.

4.

Popravek

»Ni res, da bi bil padel pod mizo, ker me je kap zadela, pač pa je res, da me je sosed Vani tako udaril po glavi s steklenico, da sem zvezde videl in sem se zaradi silne svetlobe pod mizo sklonil. Toliko resnici na ljubo. — Miha Friuga.«

Pospešek

Bil je vroč dan. Sonce je bilo visoko na nebu. Pri vaškem peku, Petrovčevemu Francetu, je bil na vratih listič s sledečimi besedami: »Vrnem se čez deset minut. Odšel sem se malo pohladit v

Bankovo gostilno. — Petrovčev Francelj.«

Pod tem si lahko bral besede, napisane od druge roke: »Čez dve minuti bo že nazaj. Sem ga šla klicat. — Petrovčeva Ivanka.«

Prijateljski pogovor

Francelj in Jožko sedita v vlaku in se pogovarjata o vsem mogočem.

Francelj: »Ali se tistega še kaj spominjaš, kako sta se najini mami pogovarjali o naju, ko sva bila še majhna?«

Jožko: »Seveda se, a bolj nedoločno. Kaj sta že govorili?«

Francelj: »Tvoja mama je vedno rekla, da sem jaz lump, a da je njen Jožko še večji in da Bog ve, kakšen bo še postal.«

Krivicica

Učitelj lepomisja: »Do jutri mi za domačo nalogo napišite petdesetkrat svoj priimek.«

Mali Rajko začne pri teh učiteljevih besedah bridko jokati.

Učitelj: »Zakaj pa jočeš?«

Rajko: »Tale tu se piše Rak, jaz pa Ključarovec. On bo štirikrat prej gotov z nalogo!«

UGANITE!

Rad te jem brez nog, rajši pa z dvema?
(Dajce — pišce.)

Zakaj skače žaba čez plot?
(Ker hoče na drugo stran.)

Na eni nogi stoji in v glavi ima srce?
(Zeljnata glava.)

Tri noge na rdečem polju — kaj je to?
(Ponev na ognju.)

Kaj je pokrito, pa vendar vidimo?
(Glava, ki je pokrita s klobukom.)

Kdo je višji od našega očaka Triglava?
(Tisti, ki stoji na njem.)

Koliko zrnja zmlatijo pridni mlatiči v 3 dneh?
(Nič zrnja, ker mlatijo snope.)

POIŠČITE!

Na avtu bi moralo biti šest oseb. Kje sta še dve?

Merjasec se je z vso močjo otrešel psov, potegnili globoko sapo, buhnil, kakor bi ustrelil iz možnarja, in je tako naglo naskočil napadalca, da je zamudil odskok in zabod. Lovec je bil kakor zadet od strele na tleh, nad njim pa odprtega žrela in pripravljen na vsek s čakani merjasec... Par zamahljajev z zobmi in čreva vojaškega in junaškega branilca Maribora bi bila v par trenutkih razobešana po bližnjem grmovju in nizkih borovcih...

Ljudska govornica pod Pohorjem je ohranila do danes, kako je na Wildenrainerjev pobožni vzdih v smrtnem strahu prestavila božja roka Janeza Pihlerja iz stojišča kraj gozda na mesto nesreče, čez katero je že bil razprostrl svoje peruti angel smrti...

Pogled na obupen položaj je navdal na pomoč hitečega gosta s toliko močjo, da je z enim zaletom in silovitim zabodom pogodil kakor majhno živinče visokega merjasca naravnost v srce. Zver je omahnila na stran in izdrila s svojo težo rešitelju gostitelja skozi srce pogrnano sulico iz rok.

Višji graničarski častnik Janez iz Juršine pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah je omenjeno soboto točno opoldne smrtno zabodel v Pekrah prvič v življenju velikankega divjega merjasca in otel življenje v zadnjem hipu preizkušnemu lovcu in dvakratnemu rešitelju Maribora pred Turki — Kristofu Wildenrainerju, mestnemu sodniku.

Kot nagrado za rešitev očetovega življenja je prejel iz rok Kunigunde v viden znak priznanja lovske spretosti in neustrašenosti s svileni vrvice povezana merjaščeva čeklja, obenem pa tudi njeno srce, po katerem je hrepenel že pri prvem srečanju, in kojega izročitev mu je zagotovil smrti otet oče z blagoslovom pri zaroki ob slovesu iz Vrhov dola.

V Mariboru in na Ptujski gori

Mestni sodnik je spremil ljuba gosta iz vinograda v Maribor. Častnika sta se prepričala na lastne oči, da je njun pobratim imovit tudi v mestu. Popeljal ju je v svojo prostorno hišo na Koroški cesti (danes je v njej gasilska četa z reševalnim oddelkom), ki je imela zadaj lep vrt in ob obeh straneh dvorišča konjske ter živinske hleve.

Kot mestni poveljnik je razkazal strokovnjakoma, da je Maribor utrjen, utrdbe preskrbljene z orožjem ter strelivom in bo treba samo še oskrbeti za primer bližajoče se turške nevarnosti prehrano in razpostaviti po obzidju dobro izvežbane branilce iz vrst meščanov in okoličanov.

Dvodnevno bivanje v Mariboru pri bodočem tastu je vporabil Janez za temeljito spoznanje globoke vernosti čednostne zaročenke, katera je ljubila s prstom božjim ji poklonjenega ženina z ognjem prve dekliske ljubezni.

(Dalje sledi)

manjši gostilni skrtil tat v stranišče in je počakal, da so gostje odšli in se je tudi gospodar spravil spat. Nič hudega sluteč je šel k blagajni, da bi jo oropal. Tedaj pa ga je z vso silo zgrabil pes in ga ugriznil v bedro. Na njegov krik je pribežal gospodar, ki ga je rešil psa in ga predal policiji.

V Maginotovi črti so polovili že 3 milijone miši... List »Popolo d'Italia« objavil članek, v katerem pravi, da, so nemški vojaki v Maginotovi liniji, ki je veljala 500 milijard francoskih frankov, te dni polovili več kakor 3 milijone miši. Maginotova linija je torej lepa mišja past. More se namreč izračunati, da je za stanovanje vsake miši potrošenih 167.000 frankov.

*

Žepni koledar za 1941

KOLEDAR »SLOV. GOSPODARJA«
JE ŠE DOBITI!

Naznanila

Dekliški tečaj v Slov. Bistrici. Dne 14. in 15. januarja se bo vršil v Slov. Bistrici za domačo in sosedne župnije dekliški tečaj. Bo v Slomškovem domu. Na sporedu so predavanja verske in vzgojne vsebine, iz zdravstva in gospodinjstva, torej važna za vsako dekle! Vsak dan začetek s sveto mašo ob 8, zaključek približno ob 15. V sredo popoldne pride med nas tudi g. Drago Oberžan. Dekleta, izrabimo zimski čas za našo bodočnost tako važne stvari in se udeležimo tega našega tečaja v najlepšem številu, da bo veselo in lepo!

Vinska razstava in sejem v Ormožu 15. januarja. Prijave vzorcev je poslali najkasneje do dne 10. januarja Kletarskemu društvu v Ormožu. Na razpolago so posebne prijavnice. Vzorce same je dostaviti najkasneje 14. januarja do popoldne. Za razstavo vlada veliko zanimanje. Lanska vina so se razvila nad pričakovanje dobro ter bodo ljubitelji dobrih štajerskih vin prišli na razstavi in sejmju spet na svoj račun. Zlasti še, ker bodo razstavljene tudi še precejšnje količine izbranih vin prejšnjih letnikov.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva ima redni letni občni zbor 12. januarja po rani sv. maši v šoli. Vabljeni vsi člani in nečlani. — Odbor.

Sv. Peter pri Mariboru. Fantovski odsek vprizori v nedeljo, 12. januarja, po večernicah veseloigro »Gorski duh Repoštev« ali »Enkrat je vsega konec«. Prijazno vabljeni!

Stoproc pri Rogatcu. Dne 19. januarja se bo pri nas slovesno praznovala Antonijeve nedelja z dvojno službo božjo. Častilci sv. Antona ste prijazno vabljeni! Kdor si hoče izprositi zdravje pri živini, bo ta dan gotovo semkaj prihitel.

Fram. Prosvetno društvo iz Rač vprizori v nedeljo, 12. januarja, ob 15 v Zöhrerjevi dvorani veseloigro s petjem »Svoje glavoček«. Vabljeni!

Slov. Bistrica. V petek, 17. januarja, bo pri sv. Marjetji v Ritoznojcu ob 10 sv. opravilo na čast sv. Antonu za zdravje pri živini. Častilci sv. Antona od blizu in daleč vabljeni!

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekljici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20 cm² 1 din, do velikosti 50 cm² 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravnost listu prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znakom za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE

- Majarja s 3—4 delovnimi močmi sprejemem s 1. marcem. Ada Kronfogl, Sv. Bolfenk, Slov. gorice, ali: Maribor, Gregorčičeva 6. 54
- Sprejemem viničarja, 2—3 delovne moči. Vogrincec, Sv. Rupert, Slov. gorice. 55
- Majarja, 4 delovne moči, proti dobri plači, z letnimi spričevaji, sprejme Gamser, Zg. Sv. Kungota. 59
- Sprejme se 30—40 letna dekla, ki se zna voziti s kolesom. Pekarna Limbuš. 63
- Deklica, šole prostá, se sprejme takoj na majhno posestvo. A. Mikl, Dobrovce, p. Orehovavas-Slivnica. 64
- Majarja z delovnimi močmi sprejememo na posestvo v bližini Maribora. Ponudbe: Kavarna »Astoria«, Maribor. 65
- Sprejme se priden, pošten hlapec na kmetijo. Plača po dogovoru. Naslov v upravi. 68
- Iščem pošteno in pridno dekle z znanjem kuhe in drugega hišnega dela. Plača po dogovoru. Gospa Roza Mollmann, Rogatec čez Grobelno. 66
- Iščem viničarja s štirimi delovnimi močmi. Vprašati: Puh, Gregorčičeva 8. 1834
- Išče se 28 let stara dekla iz boljše kmečke hiše, sposobna za vsa kmečka dela. Znati mora tudi molziti. Plača 300 din in še druge ugodnosti. Predstavi naj se takoj! Darinka dr. Dernovšek, Maribor, Aleksandrova 40. 88

REDILO ZA SVINJE,

tisočkrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8 din, 1 kg 25 din, po pošti s povzetjem 15, oz. 35 din. Dobi se v lekarni pri »Zamorceu«, Maribor, Gosposka ul. 12.

Sprejemem viničarja s 3—4 delovnimi močmi. Prednost imajo viničarji z lastno živino. Naslov v upravi. 67

Viničar, starši brez otrok, se takoj sprejme. Ponudbe na »Slov. gospodarja«. 86

Ofre s 3—4 delovnimi člani, brez majhnih otrok, sprejememo takoj. Uprava posestva Ornig, šent Janž na Dravskem polju. 82

Majarja (kravarja) s 4—5 delovnimi močmi, večji molznje in živinoreje, sprejememo takoj. Uprava veleposestva Ide Ornig dediči, št. Janž, Dravsko polje. 22

Iščem viničarja, 4—5 oseb, za Sv. Jakob. Gnus, Sodna 26. 78

Sprejemem ofra, kateri razume postrani zaslužiti. Naslov v upravi lista. 79

Iščem viničarja s 3 delovnimi močmi. Gole Ivan, Košaki 13. 78

Služkinja za posestvo, ki se razume na kmečko kuho, pridna, poštena, se takoj sprejme. Vprašati: Lisjak, Maribor, Glavni trg 3. 85

Majar, oženjen, marljiv in trezen, ki bi opravljal tudi poljska dela s konji, dobi službo takoj na večjem posestvu v Savinjski dolini. Prednost imajo taki z več delovnimi močmi. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Izurjen 84«. 85

POSESTVA

Proda se lepa hiša, zelo na prometnem kraju, sposobna za vsako obrt, blizu tovarne strojil in Vunatex Majšperg, ter 15 minut od romarske cerkve Ptujška gora. Cena zelo ugodna. Vprašati pri: Ludovik Černenšek, Ptujška gora. 60

Kupim majhno posestvo s preužitkom. Ponudbe je poslati na upravo lista. 73

Posestvo na Flekušku v izmeri ca 14 oralov, v zelo lepi legi, se proda. Pojasnila v pisarni dr. Zdenka Senkoviča, odvetnika, Maribor, Prešernova 1/II. 74

Pod bi kupil s kozolcem s tremi stebri, torej stoječe, dobro ohranjen, okraj šmarje pri Jelšah. Označiti ceno. Ponudbe upravi »Slov. gospodarja«. 87

RAZNO:

Proda se voz »parizar«. Vprašati pri: Ciril Budja, kovač, Sv. Marjeta ob Pesnici. 75

Sodarske doge za sode od 70 cm naprej kupi Fran Repič, sodarstvo, Ljubljana. Ponudbe in vzorce poslati na naslov. 62

Dobro ohranjen lep komat za konja na prodaj. Tvornica zdravstvene sladne kave A. Jarc, Maribor-Košaki. 56

Kravo, pet let staro, osem mesecev brejo, vozno proda Petrovič, učitelj, D. M. Brezje, Maribor. 57

Kovači, pozor! Kovačnica, opremljena z vsem orodjem, se da v najem v večjem kraju na deželi, ob banovinski cesti. Prednost imajo strokovnjaki za pluge in podkovanje konj. Natančnejša pojasnila daje vdova Roza Brumen, Sv. Martin pri Vurbergu št. 33. 69

Prodám 25 jesenov, še stoječih, od 30 cm naprej debelih, in dobrega hrušovca 21 hl. Naslov v upravi. 58

Suhe hrastove doge štartinske kupi Ramšak Josip, Maribor, Mežjska 10. 80

Dva šivalna stroja za domačo uporabo poceni prodám. M. F. Zg. Breg 30, Ptuj. 77

Veveričje in druge kože divjačine kupuje I. Ratej, Slov. Bistrica. 41

Prodám dva brezhibna motorčka 5 HP na nafto ali plin, mlatilnico s tresalkami, motorne žrnje (mlin) za žito, 100 kub. centimetrov, novo mlinsko kolo. Štefan Skrbinšek, p. Hajdina, Ptuj. 83

Organi finančne kontrole, v Vaši naporni službi, pri Vaših obhodih potrebujete večkrat požirek tople in poživiljajoče pijače. Priporočamo Vam, da vzamete s seboj na pot polno termos-steklenico našega okusnega in krepljivega domačega cvetličnega čaja »EMONA«, ki si ga po želji pripravite z limono, rumom, žganjem ali mlekom. Toda samo pravi »EMONA« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod. 1639

SREČNO NOVO LETO 1941
ŽELIJO SVOJIM CENJENIM
ODJEMALCEM NASLEDNJE TVRDKE:

Jurij Kokol

modna in konfekcijska trgovina

Maribor, Glavni trg 24

Karl Jančič

manufakturna trgovina

Maribor, Aleksandrova cesta

Gostilničarska
pivovarna
d. d.

Laško

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc. Maribor, Gosposka 11.

Preizkušeni redilni prašek za svinje

zanesljivo nitro zredi Vaše svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzetno poštino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11
in vse podeželske trgovine

ODPADKE
PAPIRJA IN CUNJ

kupuje in plačuje po
na višjih dnevnikih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin
MARIBOR—POBREŽJE
Čankarjeva ulica 16
Nakupovalnica Kopališka ul.
Telefon 27-43

Inserirate!

MALA OZNANILA

RAZNO:

Trsnica in drevesnica Jožef Čeh, Selce, Sv. Rupert v Slov. goricah, nudi prvovrstno cepljeno trsje vseh sort na običajnih podlagah ter korenjake. Nadalje različne sorte lepih breskev in raznovrstne vrtnice ter jabolčne in hruškove divjake. 1854

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

Veverice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »M« 10—13 m kretona in druka za predpasnike in obleke 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m Ia flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 230 dinarjev. — Paket serija »T« 4 m prima volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloge, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II.

Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Okraj Prevalje! Mežiška dolina! Hranilne vloge sprejema od vsakogar in jih obrestuje najbolje ter podeljuje tudi manjša kratkoročna posojila Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah. Popolnoma varna naložba. Nove vloge vsak dan lahko dvignete! 1694

Vodne turbine, venecijanke, mline, transmisije, dvigala itd. izdeluje najceneje: Strojno podjetje inž. Borštnar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 1562

KUPIMO VLOŽNE KNJIŽICE

od Prekmurske banke d. d. v Murški Soboti. — Bančni kom. zavod, Maribor, Aleksandrova 40. 1835

Centrala: Maribor
v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

VSAK prevdaren slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice

GLAVNO ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

92

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-